

- ALCOCK, J. P. 1980: Classical religious belief and burial practice in Roman Britain, *Archaeological Journal* 137/1, 50–85.
- ALEXANDRE-BIDON, D. 1998: *La Mort au Moyen Age, XIIIe–XVIe siècle*. Paris.
- AMB, fond A 1/1 Sběrka listin, mandátů a listů, inv. č. 292.
- AMB, fond A 1/1 Sběrka listin, mandátů a listů, inv. č. 295.
- AMB, fond A 1/1 Sběrka listin, mandátů a listů, inv. č. 640.
- AMB, fond A 1/1 Sběrka listin, mandátů a listů, inv. č. 1116.
- AMB, fond A1/1 Sběrka listin, mandátů a listů, 10. 5. 1466.
- AMB, fond A 1/3 Sběrka rukopisů a úředních knih, rukopis inv. č. 48, f. 557r.
- ANDERSSON, L. 1989: Pilgrimsmärken och vallfart. Medeltida pilgrimskultur i Skandinavien, *Lund Studies in Medieval Archeology* 7, 161–165.
- ANDĚLOVÁ, Š. 2007: Kapitoly ze života velkomoravských žen v kontextu písemných a archeologických pramenů. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie.
- ARIES, P. 1949: Attitudes devant la vie et devant la mort du XVIIe au XIXe siècle, *Population* 4, 463–470.
- ARIES, P. 1967: La mort inversée. Le changement des attitudes devant la mort dans les sociétés occidentales, *Archives Européennes de Sociologie* 8, 169–195.
- ARIES, P. 1974a: The Reversal of Death: Changes in Attitudes Toward Death in Western Societies, *American Quarterly* 26/5, 536–560.
- ARIES, P. 1974b: Western attitudes toward death: from the Middle Ages to the Present. Johns Hopkins University Press.
- ARIES, P. 1975: Essais sur l'histoire de la mort en Occident: du Moyen Âge à nos jours. Paris.
- ARIES, P. 1977: *L'Homme devant la mort*. Paris.
- ARIES, P. 1981: *The Hour of Our Death*. New York (anglická verze práce z roku 1977).
- ARIES, P. 1983a: *En face de la mort*. Toulouse.
- ARIES, P. 1983b: *Images de l'Homme devant la mort*. Paris.
- ARIES, P. 1985: *Images of Man and Death*. Harvard University Press (anglická verze práce z roku 1983).
- ARIES, P. 2000a: *Dějiny smrti. Díl 1: Doba ležících*. Praha (překlad práce z roku 1977).
- ARIES, P. 2000b: *Dějiny smrti. Díl 2: Zdivočelá smrt*. Praha (překlad práce z roku 1977).
- ARNOLD, J. 1985: *Patterns of Fashion. The Cut and Construction of Clothes for Men and Women, C. 1550–1620*. London.
- AUGUSTYNOWICZ, CH. – REBER, U. eds. 2011: *Vampirismus und magia posthuma im Diskurs der Habsburgermonarchie*. Wien.
- BALLESTER, G. T. 2007: *Santiago de Compostela. Ein Pilgerlesebuch*. Kiel.
- BANKER, J. R. 1988: Death in the community: memorialization and confraternities in an Italian commune in the Late Middle Ages. Athens.
- BASSETT, S. ed. 1992: *Death in Towns: Urban Responses to the Dying and the Dead, 100–1600*. Leicester.
- BATTKE, H. 1953: *Geschichte des Ringes*. Baden-Baden.
- BEDNÁR, P. – KVASNICOVÁ, M. – RATIMORSKÁ, P. 2005: Komárno – bývala rezidencija a kolegium jezuitov. Predbežná správa o výsledkoch archeologického a umelecko-historického výskumu, *Archaeologia historica* 30, 149–164.
- BEDNÁRIK, R. 1939: Príspevok k pohrbným zvykom slovenského ľudu, *Národopisný sborník* I, 54–88.
- BEDNÁRIK, R. 1972: *Cintoríny na Slovensku*. Bratislava.
- BEISSEL, S. 1909: *Geschichte der Verehrung Marias in Deutschland während des Mittelalters*. Freiburg.
- BERANOVÁ, M. 1989: Kovové vínky pražských dívek ze 17. a první poloviny 18. století. Příspěvek k lidovému šperkařství, *Archaeologica Pragensia* 10, 269–280.
- BERGDOLT, K. 2002: *Černá smrt v Evropě*. Praha.
- BERKOVEC, T. 2002: Dlouhá Lhota (okr. Blansko), *Přehled výzkumů* 43, 254–255.
- BIEGELEISEN, H. 1929: *U kolebki, przed ołtarzem, nad mogiłą*. Lwów.
- BINSKI, P. 1996: *Medieval Death. Ritual and Representation*. London.
- BLAŽKOVÁ-DUBSKÁ, G. 2005: Několik poznámek k archeologickému studiu novověkého pohřbívání v Čechách (Úvod ke studiu novověkých pohřebišť na Pražském hradě). In: Tomková, K. (ed.), *Castrum Pragense č. 7. Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích. Díl I.1*. Praha: Archeologický ústav AV ČR Praha, 201–216.
- BLÁHA, J. 1993: Archeologický doklad modlitební šňůry ze 14. století v Olomouci – příspěvek ke genezi růžence. In: Památkový ústav v Olomouci 1992. *Výroční zpráva*. Olomouc: Památkový ústav v Olomouci, 43–48, obr. 21–29.
- BLÁHA, J. 1998: Archeologický příspěvek k poznání poutnického života ve středověké Olomouci, *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Philosophica, Philosophica-Aesthetica* 16, 47–64.
- BLÁHA, J. 2001: *Olomoucké hřbitovy a kolumbária*. Olomouc.
- BOASE, T. S. R. 1972: *Death in the Middle Ages: Mortality, Judgment and Remembrance*. London – New York.
- BODDINGTON, A. – GARLAND, A. N. – JANAWAY, R. C. eds. 1987: *Death, Decay and reconstruction. Approaches to archaeology and forensic science*. Manchester.
- BOEHLKE, H. K. 1984: *Vom Kirchhof zum Friedhof: Wandlungsprozesse zwischen 1750 u. 1850*. Kassel.
- BOROVSKÝ, T. 2000: Domy venkovských klášterů ve středověkém Brně (13.–15. století), *Brno v minulosti a dnes* 14, 13–35.

- BOROVSKÝ, T. 2001: Kaplani, oltávníci a jejich benefícia v kostele sv. Jakuba v Brně (Od nejstarších zmínek do roku 1521), *Brno v minulosti a dnes* 15, 271–312, 475–476.
- BORSKÝ, P. – ČERNOUŠKOVÁ, D. 2001: Krypta pod kostelem sv. Jakuba v Brně. Stavebněhistorický průzkum. Brno (rukopis uložený v archivu Archaia Brno o. p. s.).
- BORST, A. ed. 1993: *Tod im Mittelalter*. Konstanz.
- BOTTINEAU, Y. 1987: *Der Weg der Jakobspilger. Geschichte, Kunst und Kultur der Wallfahrt nach Santiago de Compostela*. Bergisch Gladbach.
- BOUCHER, F. 1997: *A History of Costume in West*. London.
- BRAET, H. – VERBECKE, W. eds. 1983: *Death in the Middle Ages*. Louvain.
- BRAVERMANOVÁ, M. 2004: Hroby pražských biskupů v katedrále sv. Víta na Pražském hradě. Předběžné sdělení, *Archaeologia historica* 29, 599–613.
- BRETHOLZ, B. 1901: *Die Pfarrkirche St. Jakob in Brünn*. Brünn.
- BRETHOLZ, B. 1911: *Geschichte der Stadt Brünn*. Brünn.
- BRETHOLZ, B. 1928: Aus Mährischen Städten. Der Brünnener Ritt vom 26. Juni 1293, *Zeitschrift des deutschen Vereins für die Geschichte Mährens und Schlesiens* 30, 141–147.
- BRUMME, C. 2010: Das spätmittelalterliche Wallfahrtswesen im Erzstift Magdeburg, im Fürstentum Anhalt und im sächsischen Kurkreis. Entwicklung, Strukturen und Erscheinungsformen frommer Mobilität in Mitteldeutschland vom 13. bis zum 16. Jahrhundert. *Europäische Wallfahrtsstudien* 6. Frankfurt am Main.
- BRUNA, D. 1991: Les enseignes de pèlerinage et les coquilles Saint-Jaques dans les sépultures du Moyen Age en Europe occidentale, *Bulletin de la Société nationale des Antiquaires de France*, 178–190.
- BRUNA, D. 1996: Enseignes de pèlerinage et enseignes profanes. *Catalogue d'exposition. Musée national du Moyen Age – Thermes de Cluny*. Paris.
- BRYCH, V. 1989: Nesvětice, zaniklá středověká ves na Mostecku. Současný stav a perspektivy výzkumu, *Archaeologia historica* 14, 311–318.
- BRZOSTOWICZ, M. – MIZERSKA, H. – WRZESIŃSKI, J. eds. 2007: *Mnisi i pielgrzymi w średniowieczu. Łąd na szlakach kulturowych Europy*. Poznań–Łąd.
- BUDINSKÝ-KRIČKA, B. 1944: Prvé staroslovenské radové pohrebišťa v Turci a v Liptove. *Martin*.
- BURAK, M. – OKÓLSKA, H. 2007: *Cmentarze dawnego Wrocławia*. Wrocław.
- BURIAN, V. 1948: Vývoj náboženských poměrů v Brně 1570–1618. Brno.
- BÚTOROVÁ, B. 2011: Morfoskopické znaky a jejich variabilita u novověkých kosterních pozůstatků z Anenských teras v Brně. Brno. Masarykova univerzita. Bakalářská diplomová práce. Přírodovědecká fakulta. Ústav antropologie.
- CAUCCI VON SAUCKEN, P. 1993: *Santiago. La Europa del peregrinaje*. Barcelona.
- CAUCCI VON SAUCKEN, P. ed. 2004: *Santiago de Compostela. Pilgerwege*. Augsburg.
- CAUCCI VON SAUCKEN, P. ed. 2010: *Pilgerziele der Christenheit. Jerusalem – Rom – Santiago de Compostela*. Belser.
- CAUCCI VON SAUCKEN, P. – ASOLAN, P. 2009: *Cammini in Europa. Pellegrinaggi antichi e moderni tra Santiago, Roma e la Terra Santa. Terre di Mezzo*.
- CDB II: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae II*. Friedrich, G. (ed.), Praha 1912.
- CDB III/1: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae III/1*. Friedrich, G. (ed.), Praha 1942.
- CDB IV/1: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae IV/1*. Šebánek, J. – Dušková, S. (eds.), Praha 1962.
- CDM IV: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae IV*. Boček, A. (ed.), Olomouc 1845.
- CDM V: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae V*. Boček, A. – Chytil, J. (eds.), Brno 1850.
- CDM VII/1: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VII/1*. Chytil, J. (ed.), Brno 1858.
- CDM VIII: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VIII*. Brandl, V. (ed.), Brno 1874.
- CDM XIII: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae XIII*. Brandl, V. (ed.), Brno 1897.
- CEJNKOVÁ, D. 1992: Archeologický výzkum ve starobrněnském klášteře, *Forum brunense* 1992, 17–19.
- CEJNKOVÁ, D. – MĚŘÍNSKÝ, Z. – SULITKOVÁ, L. 1984: K problematice počátků města Brna, *Československý časopis historický* 32, 250–270.
- CIMBŮRKOVÁ, P. 2007: Přehled devocionálií nalezených při antropologickém výzkumu v kryptě kostela sv. Mikuláše ve Znojmě, *Jižní Morava* 43, 183–211.
- COHN, S. K. 1988: *Death and property in Siena, 1205–1800: strategies for the afterlife*. Baltimore.
- CROWFOOT, E. – PRITCHARD, F. – STANILAND, K. 2006: *Textiles and Clothing 1150–1450*. Woodbridge.
- ČÁDA, F. 1965: Brno – křižovatka starých cest, *Brno v minulosti a dnes* 7, 151–162.
- ČECHURA, M. 2006: Příkopy kolem kostelů, *Archaeologia historica* 31, 283–289.
- ČECHURA, M. 2010: Pohřební rítus ve středověku a novověku ve světle archeologického a antropologického výzkumu, *Archaeologia historica* 35, 111–120.

- ČECHURA, M. – FRÝDA, F. 2009: Středověký „Schalenstein“ z Albrechtic, *Archaeologia historica* 34, 587–590.
- ČERNÁ et al. 2011 (ČERNÁ, L. – KOLAŘÍK, V. – SEDLÁČKOVÁ, L. – SLAVÍKOVÁ, A.): Brno, Moravské náměstí – Běhounská. „Komplexní regenerace historického jádra – ostatní komunikace – rekonstrukce Moravského náměstí. Nálezová zpráva č. 10/11 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ČERNÁ, L. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A. 2008: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Komplexní regenerace historického jádra – ostatní komunikace – ulice Kozí. Nálezová zpráva č. 32/08 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ČERNÁ, L. – ZŮBEK, A. 2010: „KHRJ – Rekonstrukce ulice Běhounské“. Nálezová zpráva č. 03/10 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ČERNÁ, L. – ZŮBEK, A. 2012a: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Zpřístupnění brněnského podzemí – Kostnice u sv. Jakuba v Brně – II. etapa“. Nálezová zpráva č. 01/12 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ČERNÁ, L. – ZŮBEK, A. 2012b: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Zpřístupnění brněnského podzemí – Kostnice u sv. Jakuba v Brně – II. etapa – nález rakví“. Nálezová zpráva č. 22/12 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ČERNOUŠKOVÁ, D. – MENŠÍKOVÁ, M. 2002: Tyršův sad, jeho minulost a současnost, *Brno v minulosti a dnes* 16, 213–239.
- ČERNÝ, V. 1995: Význam tafonomických procesů při studiu pohřebního ritu, *Archeologické rozhledy* XLVII, 301–313.
- ČIŽMÁŘ, M. – KOHOUTEK, J. 1998: Předběžná zpráva o výzkumu kláštera Hradisko v Olomouci v roce 1996, *Archaeologia historica* 23, 335–352.
- DĄBROWSKA, A. 1997: Liturgia śmierci a archeologia: Uwagi o wyborze miejsca pochowania, orientacji, ułożenia ciała i jego ubiorze w średniowiecznej Europie łacińskiej, *Kwartalnik Historyczny* CIV, 3–14.
- DANIELL, CH. 1999: *Death and Burial in Medieval England*. London – New York.
- DAVIDSON, L. K. – DUNN, M. 1993: *Pilgrimage in the Middle Ages*. New York – London.
- DELUMEAU, J. 1997: *Strach na Západě ve 14.–18. století. Obležená obec. Díl 1: Strach doléhající na většinu*. Praha.
- DERWICH, M. 1997a: *Badania nad śmiercią – Europa zachodnia*. In: Derwich, M. (ed.), *Śmierć w dawnej Europie*. Wrocław: Wydawn. Uniwersytetu Wrocławskiego, 11–19.
- DERWICH, M. 1997b: *Les recherches sur la mort – Pologne*. In: Derwich, M. (ed.), *Śmierć w dawnej Europie*. Wrocław: Wydawn. Uniwersytetu Wrocławskiego, 21–27.
- DERWICH, M. ed. 1997: *Śmierć w dawnej Europie*. Wrocław.
- DESCOEUDRES et al. 1995 (DESCOEUDRES, G. – CUENI, A. – HESSE, CH. – KECK, G.): *Sterben in Schwyz*. Basel.
- DINZELBACHER, P. 2004: *Poslední věci člověka. Nebe, peklo a očištěc ve středověku*. Praha.
- DOBISÍKOVÁ et al. 1997 (DOBISÍKOVÁ, M. – KUŽELKA, V. – VELEMÍNSKÝ, P. – STAREC, P.): *Archeologická dokumentace v areálu bývalého hřbitova u kostela sv. Jindřich na Novém Městě pražském*, *Archaeologica Pragensia* 13, 173–181.
- DOLEŽAL, D. – KÜHNE, H. eds. 2006: *Wallfahrten in der europäischen Kultur. Pilgrimage in European Culture. Europäische Wallfahrtstudien 1*. Frankfurt am Main.
- DOMORÁZEK, F. 1895: Lidové zvyky, pověry a báje při úmrtí a pohřbu, *Český lid* IV, 241–244.
- DOSTÁL, B. 1968: Spätburgwallzeitliche und neuzeitliche Grabstätte in Znojmo, *Sborník prací filosofické fakulty brněnské university* 17. Řada archeologicko-klasická E13, 7–66.
- DROZDOVÁ, E. 1997: Antropologický rozbor kosterních pozůstatků ze středověkého hřbitova na Dominikánském nám. v Brně. In: Kouřil, P. – Nekuda, R. – Unger, J. (eds.), *Ve službách archeologie. Sborník k 60. narozeninám RNDr. Vladimíra Haška, Dr. Sc. Brno: AÚ AV ČR Brno*, 71–73.
- DROZDOVÁ, E. 1998: *Dominikánské nám., Brno. Hřbitov okolo kostela svatého Michala, kosterní hroby, antropologický rozbor. Příloha nálezové zprávy č. 58/97 uložené v archivu Ústavu archeologické památkové péče Brno*.
- DROZDOVÁ, E. 2012: *Výsledky antropologického výzkumu lidských kosterních pozůstatků z kostnice v kostele sv. Jakuba. Brno (rukopis uložený v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.)*.
- DŘÍMAL, J. – PEŠA, V. et al. 1969: *Dějiny města Brna 1*. Brno.
- DUBRUCK, E. E. – GUSICK, B. I. 1999: *Death and Dying in the Middle Ages*. New York.
- DUDAY, H. 2005: *L'Archéothanatologie ou l'archéologie de la mort*. In: Dutour, O. – Hublin, J.-J. – Vandermeersch, B. (eds.), *Objets et méthodes en paléanthropologie*. Paris: Comité des travaux historiques et scientifique, 153–207.
- DUDAY, H. 2009: *The Archaeology of the Dead. Lectures in Archaeothanatology*. Oxford.
- DUDAY et al. 1990 (DUDAY, H. – COURTAUD, P. – CRUBEZY, E. – SELLIER, P. – TILLIER, A. M.): *L'Anthropologie „de terrain“: reconnaissance et interpretation des gestes funéraires*. *Bulletins et Mémoires de la Société d'Anthropologie de Paris, Numéro spécial, tome 2, numéro 3–4*, 29–50.

- DUDAY, H. – GUILLON, M. 2006: Understanding the Circumstances of Decomposition When the Body Is Skeletonized. In: Schmitt, A. – Cunha, E. – Pinheiro, J. (eds.), *Forensic Anthropology and Medicine. Complementary Sciences From Recovery to Cause of Death*. Totowa: Humana Press, 117–158.
- DUNN, M. – DAVIDSON, L. K. eds. 2000: *The Pilgrimage to Compostela in the Middle Ages*. New York.
- DUŠEKOVÁ, S. 1980: Cintorín z 15.–17. stor. v Smoleniciach, *Slovenský národopis* 28, 433–453.
- DÜLMEN, R. 1999: *Kultura a každodenní život v raném novověku (16.–18. století)*. Praha.
- DÜNNINGER, H. 1963: Was ist Wallfahrt?, *Zeitschrift für Volkskunde* 59, 221–232.
- EGAN, G. – PRITCHARD, F. et al. 2002: *Dress Accessories c. 1150 – c. 1450. Medieval Finds from Excavations in London 3*. London.
- EIRE, C. M. N. 1995: *From Madrid to Purgatory. The art and craft of dying in sixteenth-century Spain*. Cambridge.
- ELLIOT, L. 2004: *Clothing in the Middle Ages*. Crabtree.
- D'ELVERT, CH. 1871: Zur Geschichte von Brünn. III. Die Kirch- und Friedhöfe, *Notizen- Blatt der historisch-statistischen Section der kais-königl, Mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde* 178, 57–59.
- D'ELVERT, CH. 1879: Restaurierung der St. Jakobskirche in Brünn. Aus dem notizenblatte der historisch-statistischen Section, Nr. 10 und 11 besonders abgedruckt. Brünn.
- ENDLER, J. 2010: *Příběhy brněnských hřbitovů*. Brno.
- EPPLER, G. ed. 2009: *Grabkultur in Deutschland: Geschichte der Grabmäler*. Berlin.
- FALK, F. 1969: *Ringe aus vier Jahrtausenden*. Pforzheim.
- FALTÝNEK, K. – ŠLÉZAR, P. 2006: Archeologické výzkumy sakrálních staveb v Litovli, *Archaeologia historica* 31, 303–322.
- FEHRING, G. P. 1972: Unterregenbach. Kirchen – Herrnsitz – Siedlungsberichte, *Forschungen und Berichte der Archäologie des Mittelalters in Baden-Württemberg* 1, 13–152.
- FEHRING, G. P. 1979: Missions- und Kirchenwesen in archäologischer Sicht. In: Jankuhn, H. – Wenskus, R. (eds.), *Geschichtswissenschaft und Archäologie. Untersuchungen zur Siedlungs-, Wirtschafts- und Kirchengeschichte* 22. Sigmaringen: Thorbecke, 547–594.
- FEHRING, G. P. – SCHOLKMANN, B. 1995: *Die Stadtkirche St. Dionysius in Esslingen am Neckar. Die archäologische Untersuchung und ihre Ergebnisse*. Stuttgart.
- FINGERLIN, I. 1971: *Gürtel des hohen und späten Mittelalters*. Berlin.
- FISCHER, A. 1921: *Zwyczaje pogrzebowe ludu polskiego*. Lwów.
- FISCHER, N. 2001: *Geschichte des Todes in der Neuzeit*. Erfurt.
- FISCHER, N. – HERZOG, M. eds. 2005: *Nekropolis: Der Friedhof als Ort der Toten und der Lebenden*. Stuttgart.
- FLODR, M. 1990: *Právní kniha města Brna z poloviny 14. století I. Úvod a edice*. Brno.
- FLODR, M. 1992: *Právní kniha města Brna z poloviny 14. století II. Komentář*. Brno.
- FLODR, M. 1993a: *Iura originalia civitatis Brunensis. Privilegium českého krále Václava I. z ledna roku 1243 pro město Brno*. Brno.
- FLODR, M. 1993b: *Právní kniha města Brna z poloviny 14. století III. Rejstříky a přehledy*. Brno.
- FLODR, M. 1995: *Privilegium města Brna z roku 1243 a jeho velké dědictví, Brno v minulosti a dnes* 13, 23–37.
- FLODR, M. 2001: *Brněnské městské právo. Zakladatelské období (–1359)*. Brno.
- FLODR, M. 2005: *Pamětní kniha města Brna z let 1343–1376 (1379)*. Brno.
- FLODR, M. 2006: *Brněnské městské právo po smrti notáře Jana (1359–1389)*. Brno.
- FLODR, M. 2007: *Nálezy brněnského městského práva. Sv. I (–1389)*. Brno.
- FLODR, M. 2008a: *Brněnské městské právo na konci středověku (1389 – konec 15. století)*. Brno.
- FLODR, M. 2008b: *Jan z Gelnhausenu. Příručka práva městského (Manipulus vel direktorium iuris civilis)*. Brno.
- FLODR, M. 2010: *Pamětní kniha města Brna z let 1391–1515*. Brno.
- FLODROVÁ, M. 1992: *Brněnské hřbitovy*. Brno.
- FLODROVÁ, M. 1997: *Brněnské ulice a vývoj jejich názvů od 13. století po dnešek*. Brno.
- FLODROVÁ, M. – MÜLLER, Z. 2007: *Staré Staré Brno. Vyprávění o minulosti nejstarší části města Brna*. Brno.
- FLÜELER, M. – FLÜELER, N. eds. 1992: *Stadtluft, Hirsebrei und Bettelmönch. Die Stadt um 1300*. Stuttgart.
- FOLTÝN, D. et al. 2005: *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*. Praha.
- FORGEAIS, A. 1862–1866: *Collection de plombs historiés trouvés dans la Seine I–V*. Paris.
- FROLÍK et al. 1992 (FROLÍK, J. – KLÁPŠTĚ, J. – SMETÁNKA, Z. – ŽEGLITZ, J.): *L'archéologie et la culture spirituelle du Moyen Age (Quatre miniatures), Památky archeologické LXXXIII*, 149–173.
- FULTON, R. et al. 1976: *Death, Grief, and Bereavement: A bibliography, 1845–1975*. New York.

- GALETA, P. 2000: Antropologický rozbor kosterního materiálu ze hřbitova kostela sv. Jakuba (15. a 16. století). Brno. Ročníková práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Ústav antropologie.
- GALETA et al. 2008 (GALETA, P. – SLÁDEK, V. – SOSNA, D. – ČECHURA, M.): Hodnocení distribuce izolovaných kostí na hřbitově u kostela sv. Ducha ve Všerubech: využití randomizačních metod. In: Macháček, J. (ed.), Počítačová podpora v archeologii 2. Brno–Praha–Plzeň: AÚ AV ČR, 61–75.
- GANZ-BLÄTTLER, U. 2000: Andacht und Abenteuer. Berichte europäischer Jerusalem- und Santiago-Pilger (1320–1520). Jakobus-Studien 4. Tübingen.
- GEARY, P. J. 1994: Living with the Dead in the Middle Ages. London.
- GENNEP, A. van 1909: Les Rites de passage. Etude systematique des rites. Paris.
- GENNEP, A. van 1960: The rites of passage. London (anglická verze práce z roku 1909).
- GENNEP, A. van 1997: Přechodové rituály. Systematické studium rituálů. Praha (překlad práce z roku 1909).
- GOODY, J. 1974: Death and the Interpretation of Culture: A Bibliographic Overview, *American Quarterly* 26/5, 448–455.
- GORDON, B. – MARSHALL, P. eds. 2001: The Place of the Dead: Death and Remembrance in Late Medieval and Early Modern Europe. Cambridge.
- GRETZSCHEL, M. 1996: Historische Friedhöfe in Deutschland, Österreich und der Schweiz. München.
- GRODZISKA, K. 1992: Cmentarze Podgórze. Kraków.
- GROSMANNOVÁ, D. 2002: Medaile a svátostky poutních míst na Moravě, *Numismatik* 7, 20–22.
- GROßSCHMIDT, K. et al. 2000: Die Skelettfunde aus der Pfarrkirche von A Wichten warth in Niederösterreich. Anthropologische Ergebnisse, *Fundberichte aus Österreich* 38, 671–680.
- GROßSCHMIDT, K. – RANDL, U. 2000: Die Skelettfunde aus der Pfarrkirche St. Christophen, Niederösterreich. Sonderbestattungen als Hinweis auf Krankheiten?, *Fundberichte aus Österreich* 38, 719–723.
- GRUNDMANN, H. 1961: Religiöse Bewegungen im Mittelalter. Darmstadt.
- GRYC, J. – WYRWA, A. M. 2010: Muszla pielgrzymia z Góry Zamkowej w Cieszynie – nowy punkt na mapie dróg do grobu św. Jakuba w Composteli, *Archaeologia historica* 35, 443–449.
- HAASIS-BERNER, A. 1995a: Die Jakobsmuschel in Grabfunden – Hinweise zu Ursprung und Bedeutung eines Pilgerzeichens. *Sternenweg* 16, 3–10.
- HAASIS-BERNER, A. 1995b: Pilgerzeichen des Hochmittelalters. Untersuchung zu ihrer Entstehung und Bedeutung. Magisterarbeit der Phil. Fakultät Abt. Ur- und Frühgeschichte der Universität Freiburg/Br.
- HAASIS-BERNER, A. 1999: Die Pilgerzeichen des 11.–14. Jahrhunderts. Mit einem Überblick über die europäische Pilgerzeichenforschung. In: *Archäologie als Sozialgeschichte. Studien zu Siedlung, Wirtschaft und Gesellschaft im frühgeschichtlichen Mitteleuropa. Festschrift für Heiko Steuer zum 60. Geburtstag*. Rahden: Leidorf, 271–277.
- HAASIS-BERNER, A. 2003: Pilgerzeichen des Hochmittelalters. (Veröffentlichungen zur Volkskunde und Kulturgeschichte 94). Würzburg.
- HADLEY, D. 2001: Death in Medieval England: An Archaeology. Stroud.
- HAGLUND, W. D. – SORG, M. H. eds. 2002: Advances in forensic taphonomy. Method, theory and archaeological perspectives. London.
- HANÁKOVÁ, H. – MARTINEC, V. – VYHNÁNEK, L. 1975: Barokní pohřby od sv. Jindřicha na Novém Městě pražském, *Sborník Národního muzea v Praze, řada B* 31, 91–107.
- HANULIAK, M. 1978: Problematika hrobů pod náhrobními kameňmi v 11.–14. století na Slovensku, *Archaeologia historica* 3, 67–82.
- HANULIAK, M. 1979: Hroby pod náhrobními kameňmi v 11.–14. století, *Slovenská archeológia XXVII*, 167–183.
- HANUŠOVÁ, V. 2008: Archeologie a pohřební ritus (hmotné doklady pohřbívání v pozdním středověku a novověku v jižních Čechách). České Budějovice. Bakalářská diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta. Archeologický ústav.
- HANUŠOVÁ, V. 2010: Pohřební výbava mrtvých na novověkých pohřebištích (Hmotná kultura měšťanského prostředí na příkladu pohřebiště na příkladu pohřebiště u kostela sv. Mikuláše v Českých Budějovicích). České Budějovice. Magisterská diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta. Archeologický ústav.
- HANUŠOVÁ, V. 2011: Pohřební ritus a hmotná kultura pohřebišť 16.–19. století v Čechách, *Acta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni* 4/11, 51–67.
- HANUŠOVÁ, V. – THOMOVÁ, Z. 2012: Pohřebiště a hmotná kultura u kostela sv. Mikuláše v Českých Budějovicích, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 25, 209–229.
- HARBISON, P. 1991: Pilgrimage in Ireland. The monuments and the people. London.
- HAUNER, E. 1942: Premonstrátské medaile, jetony, známky a odznaky bývalé českomoravské cirkarie, *Numismatický časopis* 18, 33–36.

- HÁLOVÁ-JAHODOVÁ, C. 1947: Brno. Stavební a umělecký vývoj města. Praha.
- HÁLOVÁ-JAHODOVÁ, C. 1975: Brno. Dílo přírody, člověka a dějin. Brno.
- HÄUßLING, J. M. ed. 2005: Nach dem Weg nach Santiago de Compostela. Der Jakobsweg – Kulturstraße Europas. Münster.
- HÄVERNICK, W. 1982: Münzen als Grabbeigaben 750–1815, *Hamburger Beiträge zur Numismatik* 27/29, 27–51.
- HEATH, S. 1911: *Pilgrim Life in the Middle Ages*. London.
- HEERS, J. 2006: Svátky bláznů a karnevaly. Praha.
- HEINDEL, I. 1990: Riemen- und Gürtelteile im westslawischen Siedlungsgebiet. Berlin.
- HELL, V. – HELL, H. 1966: *The great pilgrimage of the Middle Ages: The road to St. James of Compostela*. New York.
- HERBERS, K. 2006: *Jakobsweg. Geschichte und Kultur einer Pilgerfahrt*. München.
- HERBERS, K. ed. 1988: *Deutsche Jakobspilger und ihre Berichte. Jakobus-Studien 1*. Tübingen.
- HERBERS, K. ed. 1999: *Stadt und Pilger. Soziale Gemeinschaften und Heiligenkult. Jakobus-Studien 10*. Tübingen.
- HERBERS, K. – BAUER, D. R. eds. 1995: *Der Jakobuskult in Süddeutschland. Kultgeschichte in regionaler und europäischer Perspektive. Jakobus-Studien 7*. Tübingen.
- HERBERS, K. – BAUER, D. R. eds. 2003: *Der Jakobuskult in Ostmitteleuropa. Austausch – Einflüsse – Wirkungen. Jakobus-Studien 12*. Tübingen.
- HERBERS, K. – BÜNZ, E. 2007: *Der Jakobuskult in Sachsen. Jakobus-Studien 17*. Tübingen.
- HERBERS, K. – KLEIN, H. W. eds. 1997: *Libellus Sancti Jacobi. Auszüge aus dem Jakobsbuch des 12. Jahrhunderts. Ins Deutsche übertragen und kommentiert. Jakobus-Studien 8*. Tübingen.
- HERBERS, K. – PLÖTZ, R. eds. 1993: *Spiritualität des Pilgers. Kontinuität und Wandel. Jakobus-Studien 5*. Tübingen.
- HERBERS, K. – PLÖTZ, R. eds. 1996: *Nach Santiago zogen sie. Berichte von Pilgerfahrten ans „Ende der Welt“*. München.
- HERBERS, K. – PLÖTZ, R. eds. 1998: *Der Jakobuskult in „Kunst“ und „Literatur“*. Zeugnisse in Bild, Monument, Schrift und Ton. *Jakobus-Studien 9*. Tübingen.
- HERBERS, K. – RÜCKERT, P. eds. 2008: *Augsburger Netzwerke zwischen Mittelalter und Neuzeit. Wirtschaft, Kultur und Pilgerfahrten. Jakobus-Studien 18*. Tübingen.
- HERBERS, K. – RÜCKERT, P. eds. 2011: *Pilgerheilige und ihre Memoria Jakobus-Studien 19*. Tübingen.
- HEUER, L. 1995: *Ländliche Friedhöfe in Unterfranken*. Röhl.
- HIMMELOVÁ et al. 1993 (HIMMELOVÁ, Z. – KUNDERA, L. – PROCHÁZKA, R. – UNGER, J.): *Záchranné výzkumy v Brně v r. 1991 (okr. Brno-město)*, *Přehled výzkumů* 1991, 85–88.
- HIMMELOVÁ, Z. – PROCHÁZKA, R. 1993: *Záchranné výzkumy v Brně v r. 1990 (okr. Brno-město)*, *Přehled výzkumů* 1990, 100–102.
- HIRŠ, J. 2009: *Svátostky na Znojemsku ve vztahu k poutním místům*. Brno. *Magisterská diplomová práce*. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra historie.
- HOLUB et al. 2002 (HOLUB, P. – KOVÁČIK, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – PROCHÁZKA, R. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2001*, *Přehled výzkumů* 43, 71–114.
- HOLUB et al. 2003 (HOLUB, P. – KOVÁČIK, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2002*, *Přehled výzkumů* 44, 57–121.
- HOLUB et al. 2004a (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – KOVÁČIK, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – PROCHÁZKA, R. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Systematický archeologický výzkum města Brna*, *Forum Urbes Medii Aevi I*, 57–97.
- HOLUB et al. 2004b (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2003*, *Přehled výzkumů* 45, 39–95.
- HOLUB et al. 2005a (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Ke stavu poznání nezděné měšťanské architektury vrcholně středověkého Brna*, *Forum Urbes Medii Aevi 2*, 44–101.
- HOLUB et al. 2005b (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2004*, *Přehled výzkumů* 46, 111–169.
- HOLUB et al. 2005c (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – POLÁNKA, P. – ZŮBEK, A.): *Brno – Joštova, Moravské náměstí, Rašínova. Terénní dokumentace z akce A028/2005 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.*
- HOLUB et al. 2006a (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Brno (okr. Brno-město)*, *Přehled výzkumů* 47, 170–226.
- HOLUB et al. 2006b (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Brněnské středověké a raně novověké hřbitovy z pohledu archeologie*, *Brno v minulosti a dnes* 19, 267–294, 580–583.
- HOLUB et al. 2007 (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): *Brno (okr. Brno-město)*, *Přehled výzkumů* 48, 410–461.

- HOLUB et al. 2008 (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): Brno (okr. Brno-město), Přehled výzkumů 49, 356–393.
- HOLUB et al. 2009 (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): Brno (okr. Brno-město), Přehled výzkumů 50, 345–376.
- HOLUB et al. 2010 (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A.): Brno (okr. Brno-město), Přehled výzkumů 51, 395–432.
- HOLUB et al. 2013 (HOLUB, P. – KOLAŘÍK, V. – SEDLÁČKOVÁ, L. – SLAVÍKOVÁ, A. – STANĚK, P.): Brno, Smetanova 19 – polyfunkční dům. Nálezová zpráva č. 08/13 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- HOLUB, P. – PEŠKA, M. 2006: Jakubská 6 – Rašínova 3, kanalizační přípojka. Nálezová zpráva č. 02/06 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- HOPPER, S. 2002: To be a pilgrim: the medieval pilgrimage experience. Sutton.
- HORÁČKOVÁ, L. 1994: Brno, katedrála sv. Petra a Pavla, antropologický posudek hrobů. Příloha nálezové zprávy č. 55/94 uložené v archivu Ústavu archeologické památkové péče Brno.
- HORÁČKOVÁ, L. 1996: Antropologické vyhodnocení kosterních pozůstatků z archeologického výzkumu katedrály sv. Petra a Pavla v Brně (rukopis uložený v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.).
- HORÁČKOVÁ, L. – BENEŠOVÁ, L. 1996: Antropologické hodnocení kosterních nálezů z katedrály sv. Petra a Pavla v Brně, Pravěk. Nová řada 1994/4, 319–322.
- HORVÁTH, B. 1970: A tiszavényi párta és pártaöv, Folia Archaeologica 21, 168.
- HORVÁTHOVÁ, E. 1993: Predstavy o posmrtnom živote v koreláciach s pohrebnými obradmi. In: Krekovič, E. (ed.), Kultové a sociálne aspekty pohrebného rítu od najstarších čias po súčasnosť. Bratislava: Slovenská národopisná spoločnosť, Slovenská akadémia vied, 60–68.
- HOŠŠO, J. 1989: Výsledky historicko-archeologického výskumu mestského hradu v Kremnici, Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského 39–40, 249–292.
- HOŠŠO, J. – LESÁK, B. 1996: Archeologický výskum predrománskej rotundy a karnera zaniknutej osady Sv. Vavrinca v Bratislave, Archaeologia historica 21, 241–251.
- HOULBROOKE, R. 1998: Death, Religion and the Family in England 1480–1750. Oxford.
- HOULBROOKE, R. ed. 1989: Death, Ritual and Bereavement. London.
- HOUSTON, M. G. 1996: Medieval costume in England and France. The 13th, 14th, and 15th centuries. Toronto.
- HOWARTH, G. – LEAMAN, O. eds. 2001: Encyclopedia of Death and Dying. London – New York.
- HRDINA, J. – KÜHNE, H. – MÜLLER, T. eds. 2007: Wallfahrt und Reformation – Pout' a reformace. Zur Veränderung religiöser Praxis in Deutschland und Böhmen in den Umbrüchen der Frühen Neuzeit. Europäische Wallfahrtsstudien 3. Frankfurt am Main.
- HRDLIČKA, L. – RICHTER, M. 1974: Slovanské a středověké osídlení Oškobrhu u Poděbrad, Památky archeologické LXV, 111–217.
- HRUBEC, I. 1971: Výzkum zaniknutej dediny Dolný Poltár, Archeologické rozhledy XXIII, 69–79.
- HRUBÝ, V. 1961: Staroslovanské Brno, Brno v minulosti a dnes 3, 130–140.
- HUCHER, M. E. 1853: Des Enseignes de pélerinage. Paris.
- HUML, V. 1997: K výzkumu fary u kostela sv. Michala na Starém Městě pražském. In: Michna, P. – Nekuda, R. – Unger, J. (eds.), Z pravěku do středověku. Sborník k 70. narozeninám Vladimíra Nekudy. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 293–300.
- HUNTINGTON, R. – METCALF, P. 1979: Celebrations of Death. The Anthropology of Mortuary Ritual. Cambridge.
- CHAUNU, P. 1978: La mort à Paris. XVIe, XVIIe et XVIIIe siècles. Paris.
- CHARVÁT, K. 1985: Smrt, pohreb a mrtvi v tradícii a zvykoch ľudových, Slovenské pohľady 15, 23–28.
- CHARVÁT, P. 1994: De Theutonicis uxoribusque eorum: Etnicita v archeologii středověkých Čech, Listy filologické 117, 32–36.
- CHARVÁT, P. 1996: Pouti ke svatým místům ve středověké Evropě, Dějiny a současnost 18/4, 5–8.
- CHIFFOLEAU, J. 1980: La comptabilité de l'au-delà. Les hommes, la mort et la religion dans la région d'Avignon à la fin du moyen âge (vers 1320 – vers 1480). Roma.
- CHLUMECKY P. ed. 1859: Des Ratsherrn und Apothekers Georg Ludwig Chronik von Brünn (1555–1604). Brünn.
- CHORVÁTOVÁ, H. 2004: Niekoľko poznámok k otázke „milodarov“ v hrobech včasného stredoveku. In: Fusek, G. (ed.), Zborník na počesť Dariny Bialekovej. Nitra: Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied Nitra, 143–149.
- CHROUSTOVSKÝ, L. – PRŮCHOVÁ, E. 2011: Classification of Post-medieval Secondary Mortuary Practices and Disturbances, Interdisciplinaria archaeologica II, 55–62.
- CHUDZIŃSKA, B. 1998: Dewocjonalia z nowożytnego cmentarzyska we wsi Maniowy na Podhalu. Kraków.
- ILLI, M. 1992: Wohin die Toten gingen. Zürich.
- JACKOWSKI, A. 1991: Zarys geografii pielgrzymek. Kraków.

- JAFARI, D. 2008: Pilgern als eine neue Form des Tourismus: Die Entwicklung des spirituellen Reisens auf dem Jakobsweg. Norderstedt.
- JAN, L. – PROCHÁZKA, R. – SAMEK, B. 1996: Sedm set let brněnské kapituly. Brno.
- JÖCKLE, C. 2011: Memento Mori: Berühmte Friedhöfe Europas. Utting.
- KARÁSKOVÁ, P. 2010: Laické pohřby na Moravě v 16. a 17. století. Brno. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Historický ústav.
- KAŠING, P. 2009: Ostravské hřbitovy aneb Zahrady věčnosti nejsou vždy věčné. Ostrava.
- KAŠPAR, V. – SKALICKÁ, E. eds. 2006: Pražská pohřebiště a hřbitovy. Praha.
- KEBRLOVÁ, E. – KROUPA, P. 1996: Farní kostel u sv. Jakuba v Brně. Restaurátorská zpráva k obnově vnějšího pláště (IV.–V. etapa, 1995–1996). Díl 1. Dějiny a ikonografie kostela. Brno (rukopis uložený v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.).
- KEJŘ, J. 1998: Vznik městského zřízení v českých zemích. Praha.
- KENDALL, A. 1970: Medieval Pilgrims. London.
- KIRFEL, W. 1969: Der Rosenkranz. Ursprung und Ausbreitung. Beiträge zur Sprach- und Kulturgeschichte des Orients, Heft 1. Waldorf–Hessen.
- KIZIK, E. 1998: Śmierć w mieście hanzeatyckim w XVI–XVIII wieku: studium z nowożytnej kultury funeralnej. Gdańsk.
- KLANICOVÁ, E. – PEŠKA, J. 1996: Archeologický výzkum na náměstí T. G. Masaryka v Břeclavi, Přehled výzkumů 1992, 74–75.
- KLÁPŠTĚ, J. 1999: Příspěvek k archeologickému poznávání úlohy mince v přemyslovských Čechách, Archeologické rozhledy LI, 774–808.
- KLÁPŠTĚ, J. ed. 2002: Archeologie středověkého domu v Mostě (čp. 226). Mediaevalia archaeologica 4. Praha–Most.
- KLOBOUKOVÁ, L. 2008: Církevní svátostky z období baroka na Olomoucku. Brno. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra historie.
- KLOBOUKOVÁ, L. 2010: Církevní svátostky střední Moravy. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra historie.
- KLOZÍKOVÁ, V. 2008: Vampyrismus a jeho projevy v pohřebním ritu. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Katedra antropologie.
- KOENIGSMARKOVÁ, H. 1980: Středověké poutní odznaky ze sbírek UPM. In: Raus, J. (ed.), Sborník statí na počest 60. výročí narození PhDr. Dagmar Hejdové, CSc., Acta Uměleckoprůmyslového muzea Praha 15. Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum Praha, 54–71.
- KOLAŘÍK et al. 2005 (KOLAŘÍK, V. – POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A.): Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě sekundárních kolektorů Brno – stoková síť města Brna (ISPA project), 10. stavba a 11. stavba. Nálezová zpráva č. 36/05 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- KOLAŘÍK, V. 2007a: Brno, blok 42a (Rašínova ul.). „Sanace brněnského podzemí“. Nálezová zpráva č. 39/07 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- KOLAŘÍK, V. 2007b: Opevnění města Brna do konce třicetileté války na základě archeologických výzkumů. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie.
- KOLAŘÍK, V. 2008: Vrcholně středověké opevnění města Brna, Forum Urbes Medii Aevi V, 122–161.
- KOLAŘÍK, V. – PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. 2005: Brno, Anenské terasy. Nálezová zpráva č. 25/05 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- KOLAŘÍK, V. – SEDLÁČKOVÁ, L. 2008: Brno, Kozí 5. Polyfunkční dům. Nálezová zpráva č. 39/08 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- KOLAŘÍK, V. – ZŮBEK, A. 2005: Brno – blok 51. Terénní dokumentace z akce A068/2004 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- KOLNÍKOVÁ, E. 1967: Obolus mrtvých vo včasnostredovekých hroboch na Slovensku, Slovenská archeológia XV, 189–254.
- KONEČNÝ, L. 1996: Počátky Brna ve světle nejnovějších poznatků, Forum Brunense 1995/96, 7–20.
- KOSLOFSKY, C. 1995: Honour and violence in German Lutheran funerals in the confessional age, Social History 20/3, 315–337.
- KOSLOFSKY, C. 2000: The Reformation of the Dead. Death and Ritual in Early Modern Germany, 1450–1700. London–New York.
- KOSMAN, M. 1994: Cmentarze dawnego Wilna. Toruń.
- KOSTROUCH, F. – KODERA, P. 2010: Výzkum hřbitova u kostela sv. Jana Evangelisty v Blovicích, Archaeologia historica 35, 183–202.
- KOVÁŘ, D. 2001: Budějovické hřbitovy: malý kulturně-historický průvodce. České Budějovice.
- KOZŁOWSKA, K. – TURAKIEWICZ, R. 2004: Początki i rozwój Raciborza. In: Abłamowicz, D. – Furmanek, M. – Michnik, M. (eds.), Początki i rozwój miast Górniego Śląska. Studia interdyscyplinarne. Gliwice, 157–170.
- KÖSTER, K. 1972: Mittelalterliche Pilgerzeichen und Wallfahrtsdevotionalien. In: Rhein und Maas. Kunst und Kultur 800–1400. Köln: Schnütgen-Museum, 146–160.

- KÖSTER, K. 1983: Pilgerzeichen und Pilgermuscheln von mittelalterlichen Santiagostraßen. Saint Leonard, Rocamadour, Saint-Gilles, Santiago de Compostella. Ausgrabungen in Schleswig. Berichte und Studien 2. Neumünster.
- KÖSTER, K. 1984: Mittelalterliche Pilgerzeichen. In: Kriss-Rettenbeck, L. – Möhler, G. (eds.), Wallfahrt kennt keine Grenze. München–Zürich, 203–223.
- KÖSTER, K. 1985: Les coquilles et enseignes de pèlerinage de Saint-Jacques de Compostelle et des routes de Saint-Jacques en occident. In: Santiago de Compostela. 1000 Ans de Pèlerinage. Ghent: Crédit communal, 85–95.
- KÖSTER, K. 1988: Pilgerzeichen und Ampulen. In: Stadtarchäologie in Deutschland und den Nachbarländern. Lübeck, 227–286.
- KRABATH, S. 2001: Die hoch- und spätmittelalterlichen Buntmetallfunde nördlich der Alpen. Eine archäologisch-kunsthistorische Untersuchung zu ihrer Herstellungstechnik, funktionalen und zeitlichen Bestimmung. Rahden.
- KRABATH, S. – PIEKALSKI, J. – WACHOWSKI, K. 2011: Ulica, plac i cmentarz w publicznej przestrzeni średniowiecznego i wczesnonowożytnego miasta Europy Środkowej. Wratislavia Antiqua 13. Wrocław.
- KRÁL, P. 2002: Rituál a ceremoniál na příkladu pohřebních slavností na šlechtických dvorech v raném novověku, Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, řada C 49, 71–86.
- KRÁL, P. 2004: Smrt a pohřby české šlechty na počátku novověku. České Budějovice.
- KRÁLÍKOVÁ, M. 2004: Devocionálie jako předměty zbožnosti v hrobech ze 17.–19. století. Brno. Rigorózní práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Ústav antropologie.
- KRÁLÍKOVÁ, M. 2005: Devocionálie z bývalého hřbitova na místě dnešního kostela sv. Václava v Břeclavi, Jižní Morava 41, 285–296.
- KRÁLÍKOVÁ, M. 2007a: Devocionálie z brněnského hřbitova 18.–19. století jako součást katolického pohřebního ritu, Brno v minulosti a dnes 20, 111–121, 556–559.
- KRÁLÍKOVÁ, M. 2007b: Pohřební ritus 16.–18. století na území střední Evropy. Panoráma biologické a sociokulturní antropologie. Modulové učební texty pro studenty antropologie a „příbuzných“ oborů 35. Brno.
- KRÁLÍKOVÁ, M. – KRÁLÍK, M. 2009: Devocionálie jako předměty religiózní i dekorativní povahy. In: Křížová, A. (ed.), Ornament – oděv – šperk. Archaické projevy materiální kultury. Brno: Masarykova univerzita, 170–186.
- KROUPA, P. 1999: Farní kostel sv. Jakuba většího v Brně. In: Chamonikola, K. (ed.), Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550, II. Brno: Moravská galerie, 90–97.
- KROUPA, P. 2005: Dům Královopolské kartouzy – Widmanův palác. In: Jeřábek, T. – Kroupa, J. a kol, Brněnské paláce. Stavby duchovní a světské aristokracie v raném novověku. Brno: NPÚ, ÚOP v Brně, Barrister&Principal, 189–194.
- KRUPICA, O. 1954: Výzkum v Krásně na Slovensku v r. 1953, Archeologické rozhledy VI, 361–368.
- KRUPICA, O. 1978: Stredoveké Krásno, Západné Slovensko 5, 169–333.
- KUČA, K. 2000: Brno. Vývoj města, předměstí a připojených vesnic. Praha–Brno.
- KUDLÁČKOVÁ, A. 2006: Pohřbívání v kostelech na Moravě a ve Slezsku v 9.–15. Století. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Ústav antropologie.
- KURASIŃSKI, T. 2004: Węnować w zaświaty. Oznaczeniu klucza w przestrzeni grobowej (na przykładzie znalezisk z terenu Polski wczesnopiastowskiej), Archaeologia historica 29, 225–238.
- KÜHN, CH. 2005: Die Pilgerfahrt nach Santiago de Compostela. Geschichte, Kunst und Spiritualität. Leipzig.
- KÜHNE, H. – LAMBACHER, L. – HRDINA, J. eds. 2013: Wallfahrer aus dem Osten Mittelalterliche Pilgerzeichen zwischen Ostsee, Donau und Europäische Wallfahrtsstudien 10. Frankfurt am Main.
- KÜHNE, H. – LAMBACHER, L. – VANJA, K. eds. 2008: Das Zeichen am Hut im Mittelalter. Europäische Reisemarkierungen: Symposion in memoriam Kurt Köster (1912–1986) und Katalog der Pilgerzeichen im Kunstgewerbemuseum und im Museum für Byzantinische Kunst der Staatlichen Museen zu Berlin. Europäische Wallfahrtsstudien 4. Frankfurt am Main.
- KÜHNE, H. – RADTKE, W. – STROHMAIER-WIEDER, G. eds. 2002: Spätmittelalterliche Wallfahrt im mitteldeutschen Raum. Berlin.
- KÜHNEL, H. ed. 1992: Wallfahrt und Alltag im Mittelalter und früher Neuzeit. Wien.
- KVĚT, R. 1993: Stezky brněnského údělu, Brno v minulosti a dnes 11, 122–125.
- KVĚT, R. 1994a: Brno z hlediska starých stezek a osídlování naší krajiny, Brno v minulosti a dnes 12, 161–168.
- KVĚT, R. 1994b: Staré stezky na Brněnsku, Brno v minulosti a dnes 12, 255–285.
- KVÍTKOVÁ, L. 2001: Geneze kvartérních sedimentů v prostoru náměstí Svobody v Brně, Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 2000, 8–10.
- KYBALOVÁ, L. 2009a: Dějiny odívání. Renaissance. Praha.
- KYBALOVÁ, L. 2009b: Dějiny odívání. Středověk. Praha.
- KYLL, N. 1964: Die Bestattung der Toten mit dem Gesicht nach unten, Trierer Zeitschrift für Geschichte und Kunst des Trierer Landes und seiner Nachbargebiete 27, 168–183.

- LAMBACHER, L. 2011: Stand und Perspektiven der europäischen Pilgerzeichenforschung. In: Diener, A. (ed.), *Religiosität in Mittelalter und Neuzeit*. Paderborn, 63–74.
- LANTSCHNER, M. 1993: Ausgrabungen in der Stadtpfarrkirche St. Ulrich von Hollabrunn, *Fundberichte aus Österreich* 32, 349–358.
- LANZI, G. – LANZI, N. 2012: *Der Jakobsweg. Geschichte und Kultur*. Darmstadt.
- LAŠTOVICOVÁ, I. 2010: Pohřební praxe v křesťanském středověku jako promítnutí sociálních vztahů. Brno. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav religionistiky.
- LAUWERS, M. 1997: *La mémoire des ancêtres. Le souci des morts. Morts, rites et société au Moyen Age*. Paris.
- LAUWERS, M. 2002: Smrt a mrtví. In: Le Goff, J. – Schmitt, J.-C. et al. (eds.), *Encyklopedie středověku*. Praha: Vyšehrad, 676–689.
- LAUWERS, M. 2005: *Naissance du cimetière. Lieux sacrés et terre des morts dans l'Occident médiéval*. Paris.
- LEBRUN, F. 1971: *Les hommes et la mort en Anjou aux XVIIe et XVIIIe siècles*. Mouton.
- LECOUTEUX, C. 1986: *Fantômes et revenants au moyen age*. Paris.
- LECOUTEUX, C. 1997: *Přízraky a strašidla středověku*. Praha.
- LECOUTEUX, C. 2009: *Histoire des vampires: autopsie d'un mythe*. Paris.
- LECHNER, G. M. 1980: Der heilige Benedikt und die Volkskunde. In: Neuhardt, J. (ed.), *1500 Jahre St. Benedikt, Patron Europas*. Salzburg: Dommuseum, 46–53.
- LEISNER, B. – NEUMANN, W. eds. 2002: *Vom Reichsausschuss zur Arbeitsgemeinschaft Friedhof und Denkmal*. Kassel.
- LITTEN, J. 1991: *The English Way of Death: The Common Funeral Since 1450*. Hale.
- LOSKOTOVÁ, I. 1993: Než vznikla Stará radnice, *Forum Brunense* 1993, 207–215.
- LUDVIKOVSKÝ, J. – ZEMEK, M. eds. 2003: *Řezbář Jindřich: Cronica domus Sarensis. Maior et Minor*. Brno.
- LUTZ, D. – PROHASKA-GROSS, CH. eds. 1992: *Vor dem grossen Brand. Archäologie zu Füßen des Heidelberger Schlosses*. Stuttgart.
- MACEK, J. 2002: *Jagellonský věk v českých zemích (1471–1526)*, díl 3, 4. Praha.
- MACHÁŇOVÁ, L. 2009: Kovové součásti středověkých oděvů získané archeologickými výzkumy v Jihlavě. In: Křížová, A. (ed.), *Ornament – oděv – šperk. Archaické projevy materiální kultury*. Brno: Masarykova univerzita, 160–169.
- MAIELLO, B. 2004: Nejnovější poznatky o vampyrismu, *Český lid* 91, 341–350.
- MAIELLO, B. 2005: *Vampyrismus v kulturních dějinách Evropy*. Praha.
- MALINOVÁ, L. 2002: *Kultura a smrt. Kulturně – antropologická studie prostředí smrti a umírání*. Hradec Králové. Bakalářská diplomová práce. Pedagogická fakulta. Ústav filosofie a společenských věd.
- MALINOWSKI, T. 2004: „Zamknięte na kłódki“ dziecko z Rowokołu. In: Dzieduszycki, W. – Wrzesiński, J. (eds.), *Dusza maluczka, a strata ogromna. Funeralia Lednickie, Spotkanie 6*. Poznań: SNAP, 155–165.
- MALÍK, P. 1995: *Pohřební ritus na Moravě v období středověku*. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie.
- MALÝ, T. 2008: *Smrt a spása duše v 17.–18. století: brněnští měšťané a osudy potridentské zbožnosti*. Brno. Disertační práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Historický ústav.
- MALÝ, T. – MAŇAS, V. – ORLITA, Z. 2010: *Vnitřní krajina zmizelého města. Náboženská bratrstva barokního Brna*. Brno.
- MANIKOWSKA, H. 2008: *Jerozolima – Rzym – Compostela. Wielkie pielgrzymowanie u schyłku średniowiecza*. Wrocław.
- MANIKOWSKA, H. – ZAREMSKA, H. eds. 1995: *Peregrinationes. Pielgrzymki w kulturze dawnej Europy*. Warszawa.
- MARETHOVÁ, B. 2008: Příspěvek k poznání raně středověkých pohřebišť (zvyk ukládání mincí do hrobů), *Studia mediaevalia Pragensia* 8, 7–44.
- MAŠKOVÁ, P. 2009: K obrazu středověkého pohřebišť – církevní normy a výpověď archeologických pramenů. In: Dobosz, J. (ed.), *Kościół w Monarchiach Przemyslidów i Piastów*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 73–85.
- MATĚJÍČKOVÁ, A. 2000: Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 41 (1999), 153.
- MATHEUS, M. 1999: *Pilger und Wallfahrtsstätten in Mittelalter und Neuzeit*. Stuttgart.
- MAZÁČOVÁ, P. 2012: *Opasek jako symbol a součást středověkého oděvu: příspěvek k hmotné kultuře českého středověku*. Praha.
- MÄRTENSSON, A. W. et. al. 1980: *St. Stefan in Lund: ett monument ur tiden*. Lund.
- MCMANNERS, J. 1981a: *Death and the Enlightenment: Changing attitudes to Death among Christians and Unbelievers in 18th century France*. Oxford.
- MCMANNERS, J. 1981b: *Death and the French Historians*. In: Whaley, J. (ed.), *Mirrors of mortality. Studies in the Social History of Death*. London: Routledge Revivals, 106–130.

- MELCZER, W. 1993: *The Pilgrim's Guide to Santiago De Compostela. First English Translation, with Introduction, Commentaries, and Notes.* New York.
- MELZER, G. 1984: *Archäologische Untersuchungen in der Pfarrkirche St. Martin zu Thalgau, Salzburg, Fundberichte aus Österreich* 23, 37–59.
- MENDL, B. 1935: *Kniha počtů města Brna z let 1343–1365.* Brno.
- MERTA, D. 1996: Brno – Žerotínovo nám. 3–5, Zemský dům. Nálezová zpráva č. 04/96 uložená v archivu Ústavu archeologické památkové péče Brno.
- MERTA, D. 1997: Brno, Rašínova 6. Nálezová zpráva č. 12/97 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- MERTA, D. 1999a: Brno (okr. Brno-město). Rašínova ul. č. 4, parc. č. 185 (2 statické sondy), *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 301.
- MERTA, D. 1999b: Brno (okr. Brno-město). Rašínova ul. č. 4, parc. č. 185, *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 301–306.
- MERTA, D. 1999c: Brno (okr. Brno-město). Starobrněnská ul. č. 2, 4–6, 8, parc. č. 448, 452, 453, *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 306–309.
- MERTA, D. 2002: Sanace brněnského podzemí blok 34. Nálezová zpráva č. 09/02 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- MERTA et al. 2000a (MERTA, D. – PEŠKA, M. – PROCHÁZKA, R. – SADÍLEK, J.): Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 1999, *Přehled výzkumů* 41 (1999), 35–61.
- MERTA et al. 2000b (MERTA, D. – PEŠKA, M. – SADÍLEK, J. – URBÁNKOVÁ, K.): Kostel sv. Mikuláše na Dolním Trhu v Brně, Brno v minulosti a dnes 15, 107–132, 465–467.
- MERTA et al. 2001 (MERTA, D. – KOVÁČIK, P. – PEŠKA, M. – PROCHÁZKA, R. – SADÍLEK, J.): Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2000, *Přehled výzkumů* 42 (2000), 75–107.
- MERTA et al. 2005 (MERTA, D. – POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A.): Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Pasáž Magnum“, na ul. Česká 10, Jakubská 3 v Brně. Nálezová zpráva č. 46/05 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- MERTA et al. 2007 (MERTA, D. – PEŠKA, M. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A.): Jakubské náměstí – jedno z center lokality Brna?, *Forum Urbes Medii Aevi* IV, 144–161.
- MERTA, D. – PEŠKA, M. 2002: Železářský výrobní areál z počátku 13. století v prostoru náměstí Svobody v Brně, *Archeologia technica* 13, 33–42.
- MERTA, D. – SEDLÁČKOVÁ, L. 2013: Druhá starobrněnská rotunda, *Vlastivědný věstník moravský* LXV, 27–34.
- MERTA, D. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A. 2005: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Komplexní regenerace historického jádra – ostatní komunikace – Rekonstrukce Jakubského nám.“. Nálezová zpráva č. 22/05 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- MERTA, D. – ZAPLETALOVÁ, D. – ZŮBEK, A. 2001: Brno, Obchodní galerie Velký špalíček. Nálezová zpráva č. 18/01 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- MEZNÍK, J. 1993: Mory v Brně ve 14. století, *Mediaevalia Historica Bohemica* 2, 225–235.
- MĚŘÍNSKÝ, Z. 1988: K vývoji osídlení v brněnské oblasti od doby stěhování národů a k nejstarším dějinám Brna do vydání tzv. zakládacího privilegia v roce 1243. In: Horváth, V. (ed.), *Najstaršie dejiny Bratislavy. Referáty zo sympózia* 28.–30. októbra 1986. Bratislava: Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, 251–274.
- MĚŘÍNSKÝ, Z. 1991: K chronologickému postavení přezek se zdobeným kruhovým rámečkem a zeslabením v místě uchycení oka trnu, *Sborník Společnosti přátel starožitností* 2, 75–78.
- MĚŘÍNSKÝ, Z. – PROCHÁZKA, R. 2010: K některým aspektům každodenního a svátečního života středověkého člověka na Moravě a ve Slezsku, *Archaeologia historica* 35, 7–44.
- MĚŘÍNSKÝ, Z. – UNGER, J. 1985: Hrob vinaře z 18. století v Mikulově. In: Moravín. *Sborník vinohradnicko-vinařských aktualit.* Mikulov: ČSVTS – Moravín při Regionálním muzeu, 107–109.
- MĚŘÍNSKÝ, Z. – UNGER, J. 1987: Zaniklá ves Koválov u Žabčic. Mikulov.
- MILLER, J. D. 2001: *Beads and Prayers: The Rosary in History and Devotion.* Continuum.
- MITHAY, S. 1985: A Györi XVI–XVII. Századi temető, *Communicationes archaeologicae Hungariae*, 195–198.
- MITCHINER, M. 1986: *Medieval Pilgrim and Secular Badges.* London.
- MLADÝ, K. 2003: 120 let ústředního hřbitova (malé zamyšlení nad velkým jubileem). Brno.
- MORYSON, F. 1977: *Cesta do Čech.* Praha (překlad: A. Bejblík).
- MUCHE, S. 2007: *Protestantische Friedhöfe. Protestantische Bestattungs- und Beigabensitte im gräberarchäologischen Befund.* Grin Verlag.
- MULLINS, E. 2001: *The Pilgrimage to Santiago. A classic account of one the world's most famous journeys – from Paris to Santiago de Compostela.* Oxford.
- NARDO, D. 1996: *Life on a Medieval Pilgrimage.* San Diego.
- NAVRÁTILOVÁ, A. 1993: K některým kultovním a sociálním aspektům pohřebního obřadu v české a slovenské lidové tradici. In: Krekovič, E. (ed.), *Kultové a sociálne aspekty*

- pohřebního ritu od nejstarších čias po súčasnosť. Bratislava: Studio NONA, 69–75.
- NAVRÁTILOVÁ, A. 1996: „Nečistí zemřelí“ v posmrtných a pohřebních obřadech českého lidu, *Český lid* 83, 21–30.
- NAVRÁTILOVÁ, A. 1998: Hřbitov jako místo kontaktu dvou světů, *Folia ethnographica* XXXII, 153–161.
- NAVRÁTILOVÁ, A. 2004: Narození a smrt v české lidové kultuře. Praha.
- NAVRÁTILOVÁ, A. 2005: Revenantství v české lidové tradici jako obraz cizího, nepřátelského světa, *Studia mythologica Slavica* 8, 115–136.
- NAWROLSKA, G. 2004: Dokąd pielgrzymowali elblążanie w średniowieczu? Znaki pielgrzymie świadectwem pobożnych wędrowek. In: Czaja, R – Nawrońska, G. – Rębowski, M. (eds.), *Archaeologia et historia urbana*. Elbląg: Muzeum w Elblągu, 517–527.
- NEČASOVÁ, K. – VALŮŠEK, D. 2006: Historie zlínských hřbitovů. Zlín.
- NECHVÁTAL, B. 1999: Radomyšl. Raně středověké pohřebiště. Praha.
- NEŠPOR, Z. 2005: Sociální aspekty pohřebního ritu českých nekatolíků v 18. a 19. století. In: Kováč, M. – Kovács, A. – Podolinská, T. (eds.), *Cesty na druhý svět. Smrt a posmrtný život v náboženstvích světa*. Bratislava: Chronos, 235–250.
- NEUHARDT, J. 1996: Die Wallfahrt im Leben der Christenheit. In: *Salzburger Wallfahrten in Kult und Brauch*. Salzburg, 7–20.
- NĚMEC, I. et al. 1980: Slova a dějiny. Praha.
- NIEDERLE, L. 1911: Život starých Slovanů I. Praha.
- NIEDZIELSKA, M. 1992: Toruńskie cmentarze. Toruń.
- NORRIS, H. 1999: *Medieval Costume and Fashion*. New York.
- NOVOTNÝ, B. 1973: Slovanské osídlení a hroby z pozdní doby hradištní na Starém Brně (okr. Brno), *Přehled výzkumů* 1972, 66–67.
- OBŠUSTA, P. 1999: Krhov (okr. Třebíč), *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 426.
- OHLER, N. 1990: *Sterben und Tod im Mittelalter*. München–Zürich.
- OHLER, N. 1994: *Pilgerleben im Mittelalter. Zwischen Andacht und Abenteuer*. Freiburg im Breisgau.
- OHLER, N. 2000: *Pilgerstab und Jakobsmuschel. Wallfahrten in Mittelalter und Neuzeit*. Düsseldorf.
- OHLER, N. 2001: *Umírání a smrt ve středověku*. Jinočany (překlad práce z roku 1990).
- OHLER, N. 2002: *Náboženské poutě ve středověku a novověku*. Praha (překlad práce z roku 2000).
- OMAN, CH. 1974: *British Rings 800–1914*. London.
- OMELKA, M. 2007: Nález neobvykle členěného medailonu s vyobrazením kříže svatého Benedikta a Zachariášova požehnání ze Šporkovy ulice č. p. 322/III v Praze, *Archaeologica Pragensia* 18, 143–152.
- OMELKA, M. – ŘEBOUNOVÁ, O. 2008: Soubor korálek ze zaniklého hřbitova při kostelu sv. Jana v Oboře (Praha – Malá Strana), *Archeologie ve středních Čechách* 12, 887–961.
- OMELKA, M. – ŘEBOUNOVÁ, O. – ŠLANCAROVÁ, V. 2009a: Poznámky k pohřební výbavě a její symbolický význam pro obyvatele barokních Čech a Moravy, *Archaeologia historica* 34, 591–602.
- OMELKA, M. – ŘEBOUNOVÁ, O. – ŠLANCAROVÁ, V. 2009b: Soubor křížků ze zaniklého hřbitova při kostelu sv. Jana v Oboře (Praha – Malá Strana). I. Obecné formy kříže, *Archeologie ve středních Čechách* 13, 1001–1083.
- OMELKA, M. – ŘEBOUNOVÁ, O. – ŠLANCAROVÁ, V. 2010: Soubor křížků ze zaniklého hřbitova při kostelu sv. Jana v Oboře (Praha – Malá Strana). II. Speciální kříže, *Archeologie ve středních Čechách* 14, 467–520.
- OMELKA, M. – ŘEBOUNOVÁ, O. – ŠLANCAROVÁ, V. 2011: Špendlík – před hradbou a za hradbou, *Archaeologia historica* 36, 523–540.
- OMELKA, M. – ŠLANCAROVÁ, V. 2007: Soubor prstenů ze zaniklého hřbitova při kostelu sv. Jana v Oboře (Praha – Malá Strana), *Archeologie ve středních Čechách* 11, 671–709.
- OURSEL, R. 1978: *Pèlerins du Moyen Age. Les hommes, les chemins, les sanctuaires*. Paris.
- PAUKRT, V. 1976: *Románské karnery na Moravě*. Brno. Diplomová práce. Univerzita J. E. Purkyně. Filozofická fakulta. Katedra věd o umění.
- PERNIČKA, J. 1985: Brněnský architekt Mořic Grimm. In: Sedlář, J. (ed.), *Uměleckohistorický sborník*. Brno: Blok, 172–194.
- PEŠKA, M. 1997: Brno – Dominikánské náměstí „rampa“ u kostela sv. Michala. Nálezová zpráva č. 58/97 uložená v archivu Ústavu archeologické památkové péče Brno.
- PEŠKA, M. 1998: *Urbánní archeologie, počátky Brna a databáze Kontext*. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie.
- PEŠKA, M. 1999: Brno (okr. Brno-město). Dominikánské nám., parc. č. 509, *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 384–385.
- PEŠKA, M. 2001: Brno, blok 42 (vozovka Česká, Jakubská, Rašínova a Solniční). Nálezová zpráva č. 22/00 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PEŠKA, M. 2002: Sanace brněnského podzemí blok 32. Nálezová zpráva č. 26/02 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.

- PEŠKA, M. 2003: Sanace brněnského podzemí blok 33. Nálezová zpráva č. 13/03 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PEŠKA, M. 2009: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Komplexní regenerace historického jádra – ostatní komunikace – rekonstrukce ulice Rašínovy. Nálezová zpráva č. 26/09 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. 2001: Brno, náměstí Svobody 17. „Dům pánů z Lipé“. Nálezová zpráva č. 19/01 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D. – SEDLÁČKOVÁ, L. 2005: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě sekundárních kolektorů K7, Kobližná – náměstí Svobody v k. ú. Brno-střed. Kobližná, Sukova, Poštovská a Kozí. Nálezová zpráva č. 39/05 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PETRYCKA, A. 2003: „Umrzec w wianku“. Próba interpretacji nowozytnych pochówków z wiankami, *Kwartalnik historii kultury materialnej* LI, 19–25.
- PÉRICARD-MÉA, D. 1978: *Pèlerins du Moyen Age. Les hommes, les chemins, les sanctuaires*. Paris.
- PÉRICARD-MÉA, D. 2002: *Les pèlerinages au Moyen Age*. Paris.
- PÉRICARD-MÉA, D. 2006: *Les Routes de Compostell*. Paris.
- PLÖTZ, R. 1979: Peregrini – Palmieri – Romei. Untersuchungen zum Pilgerbegriff der Zeit Dantes, *Jahrbuch für Volkskunde* N.F. 2, 103–134.
- PLÖTZ, R. 1982: Strukturwandel der peregrinatio im Hochmittelalter. Begriff und Komponenten, *Rheinisch-Westfälische Zeitschrift für Volkskunde* 26/27, 129–151.
- PLÖTZ, R. ed. 1990: *Europäische Wege der Santiago-Pilgerfahrt. Jakobus-Studien* 2. Tübingen.
- PLÖTZ, R. – RÜCKERT, P. eds. 2004: *Der Jakobuskult im Rheinland. Jakobus-Studien* 13. Tübingen.
- POHANKA, R. 2003: Lebendig begraben – Ein Skelettfund aus dem Chor der Minoritenkirche in Wien: Opfer der Medizin, Übeltäter oder Wiedergänger. In: Kühnreiter, K. – Kühnreiter, T. (eds.), *Beiträge zur historischen Archäologie. Festschrift für Sabine Felgenhauer-Schmiedt zum 60. Geburtstag. Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich*, Beiheft 6. Wien: ÖGM, 167–171.
- POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A. 2006: Brno – Jakubská, oprava inženýrských sítí. Nálezová zpráva č. 10/06 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A. 2007a: Jakubská, Rašínova (elektrické vedení). Nálezová zpráva č. 15/07 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- POLÁNKA, P. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A. 2007b: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Komplexní regenerace historického jádra – ostatní komunikace“. Náměstí Svobody, p. p. č. 537, k. ú. Brno-město. Nálezová zpráva č. 15/07 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- POLÁNKA, P. – ZŮBEK, A. 2006: Brno – Běhounská ulice (havárie vody). Nálezová zpráva č. 27/06 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- POLLA, B. 1986: *Košice-Krásna. K stredovekým dejinám Krásnej nad Hornádom*. Bratislava.
- POLLAK, M.-CH. 2008: *Wallfahrten im Mittelalter Unter besonderer Berücksichtigung der Wallfahrt nach Wasserleben ab 1231*. München.
- PRAŽÁK, O. 2011: *Antropometrická analýza novověkých kosterních pozůstatků z Anenských teras v Brně*. Brno. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Ústav antropologie.
- PRIGENT, D. 1996: Les céramiques funéraires (XIe–XVIIe siècle), *Archéologie du cimetière chrétien, Actes du 2e colloque ARCHEA*, 215–224.
- PROCHÁZKA, R. 1997: Brno – Rašínova ul. sondy. Nálezová zpráva č. 07/97 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PROCHÁZKA, R. 1998: Brno – Běhounská č. o. 7, přípojka inž. sítě. Nálezová zpráva č. 10/98 uložena v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- PROCHÁZKA, R. 1999a: Archeologické výzkumy mendikantských klášterů v Brně, *Pravěk. Nová řada* 8, 277–296.
- PROCHÁZKA, R. 1999b: Brno (Brno-město). Běhounská ul. č. 7, parč. č. 32, *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 280.
- PROCHÁZKA, R. 2000: Zrod středověkého města na příkladu Brna (k otázce odrazu společenské změny v archeologických pramenech), *Mediaevalia archaeologica* 2, 7–158.
- PROCHÁZKA, R. 2003: Počátky jihomoravských měst a etnické změny, *Archaeologia historica* 28, 267–295.
- PROCHÁZKA, R. 2007a: Area...sive parva, sive magna... Parcela ve vývoji raného a komunálního města, *Forum Urbes Medii Aevi* IV, 6–41.
- PROCHÁZKA, R. 2007b: Poznámky k brněnským hřbitovům období středověku a raného novověku, *Brno v minulosti a dnes* 20, 529–532.
- PROCHÁZKA, R. 2009: Otázka předlokačního a lokačního Brna v konfrontaci písemných a archeologických pramenů. In: Žuffová, J. (ed.), *Trnava a počiatky stredovekých miest. Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja* 12. Trnava: Pamiatkový ústav, Regionálne stredisko v Trnave, 103–112.

- PROCHÁZKA, R. – DOLEŽEL, J. 2001: Současný stav poznání počátků jihomoravských měst, *Přehled výzkumů* 42 (2000), 25–74.
- PROCHÁZKA, R. – LOSKOTOVÁ, I. 1999: K topografii a interpretaci předlokačního osídlení brněnského historického jádra, *Archeologia historica* 24, 169–188.
- PROCHÁZKA, R. – PEŠKA, M. 2007: Základní rysy vývoje brněnské keramiky ve 12.–13./14. století, *Přehled výzkumů* 48, 143–299.
- PROCHÁZKA, R. – UNGER, J. 1994: Brno, katedrála sv. Petra a Pavla. Nálezová zpráva č. 55/94 uložená v archivu Ústavu archeologické památkové péče Brno.
- PROKEŠ, L. 2007: Posmrtné změny a jejich význam při interpretaci pohřebního ritu (ke vztahu mezi archeologií a forenzními vědami). *Archaeologia mediaevalis Moravica et Silesiana. Supplementum* 1. Brno.
- PŘIBIL, B. 1932: Soupis československých svátostek, katolických medailí a jetonů, *Numismatický časopis československý* 7, 1–83.
- PŘIBIL, B. 1938: Soupis československých svátostek, katolických medailí a jetonů, *Numismatický časopis československý* 13–14, 5–96.
- PUSZTAI, T. 1994: Eine Bestattung mit Scherenbeigabe an der Wende (sic) des 17–18. Jahrhunderts von Zsámbék. In: *A kökörtöl a középkorig – Von der Steinzeit bis zum Mittelalter*. Szeged, 531–543.
- RADOMĚRSKÝ, P. 1955: Obol mrtvých u Slovanů v Čechách a na Moravě. Příspěvek k datování kostrových hrobů mladší doby hradištní, *Sborník Národního musea v Praze, řada A, IX/2*.
- RAHN, F. 2008: *Historische Friedhöfe: Denkmalpflege und museale Nutzung*. Kassel.
- REICHENBACH, K. 2004: Sicheln in mittelalterlichen Gräbern in der Slowakei, *Archaeologia historica* 29, 549–560.
- REBKOWSKI, M. 2004: Pielgrzymki mieszkańców średnio-wiecznych miast południowego wybrzeża Bałtyku w świetle archeologii. Wstęp do badań, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej* 52, 153–188.
- REBKOWSKI, M. 2011: Boundary of a Town and Boundaries in a Town. Spatial Divisions of Chartered Towns in Thirteenth-Century Pomerania in the Light of Archaeological Sources, *Quaestiones Mediaevi Novae* 16. *Frontiers and Borderlands*, 149–170.
- RICHARDSON, C. ed. 2004: *Clothing Culture, 1350–1650*. Ashgate.
- RICHTER, V. 1936: Z počátků města Brna, *Časopis Matice moravské* LX, 257–314.
- RITZ, G. 1962: *Rosenkranz*. München.
- ROBINSON, M. 1997: *Sacred places, pilgrim paths: an anthology of pilgrimage*. New York.
- RODWELL, W. 1981: *The archaeology of the English church: The study of historic churches and churchyards*. London.
- ROKSANDIC, M. 2002: Position of skeletal remains as key to understanding mortuary behavior. In: Haglund, W. D. – Sorg, M. H. (eds.), *Advances in forensic taphonomy. Method, theory and archaeological perspectives*. London: CRC Press, 95–113.
- ROUČKOVÁ, B. 2008: *Kostnice pod kostelem sv. Jakuba Většího v Brně*. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie.
- RÖCKELEIN, H. ed. 2004: *Der Kult des Apostels Jakobus d.Ä. in norddeutschen Hansestädten*. Jakobus-Studien 15. Tübingen.
- RÖHRICHT, R. 1967: *Deutsche Pilgerreisen nach dem Heiligen Lande*. Innsbruck.
- RUBINKOVÁ, M. 1999: *Pohřební ritus 17. a 18. století na Moravě*. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Ústav antropologie.
- RUDOLPH, C. 2004: *Pilgrimage to the End of the World. The Road to Santiago de Compostela*. Chicago.
- RUTTKAY, A. 1989: Prvky gotickej módy v odeve a ozdobách dedinského obyvateľstva na území Slovenska, *Archaeologia historica* 14, 355–377.
- RYDBECK, M. 1955: Grav 301 vid dominikanerklostret i Hälsingborg, *Kring Kärnan* 6, 79–93.
- RZEHAK, A. 1909: Gefäßfunde in Baugrunde der Brüner Häuser, *Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums* 9, 94.
- SADÍLEK, J. 1999: Brno, Rašínova – Koliště, optický kabel. Nálezová zpráva č. 21/99 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- SAFRTÁLOVÁ, Z. 2011: *Oděv, schánka lidského těla i duše. Renesanční odívání měšťanských elit v metropolích zemí Koruny české*. Ústí nad Labem.
- SAMEK, B. 1994: *Umělecké památky Moravy a Slezska 1 (A–I)*. Praha.
- SAMSON-HIMMELLSTJERNA, C. von 2004: *Deutsche Pilger des Mittelalters im Spiegel ihrer Berichte und der mittelhochdeutschen erzählenden Dichtung*. Berlin.
- SAUER, F. 2000: Die Ausgrabungen in der Pfarrkirche von Altlichtenwarth in Niederösterreich, *Fundberichte aus Österreich* 38, 327–669.
- SAUER, F. – KELLNER, H. 2000: Die Ausgrabungen in der Pfarrkirche von St. Christophen, Niederösterreich, *Fundberichte aus Österreich*, 38, 701–718.

- SCARISBRICK, D. 2004: *Historic Rings: Four Thousand Years of Craftsmanship*. Tokyo.
- SCARISBRICK, D. 2007: *Rings: Jewelry of Power, Love, and Loyalty*. Hardcover.
- SCOTT, M. 2004: *Medieval Clothing and Costumes. Displaying Wealth and Class in Medieval Times*. New York.
- SCOTT, M. 2009: *Medieval Dress and Fashion*. London.
- SEDLÁČKOVÁ, L. 2007: Česká 10. Brněnská městská parcela do poloviny 14. století v odrazu hmotné kultury. Brno. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie.
- SEJBAL, J. 1957: Moravské denárové mince markraběte Jošta (nálezy z Hustopeč 1926 a Bošovic 1879). Praha.
- SELUCKÁ et al. 2004 (SELUCKÁ, A. – RICHTROVÁ, A. – DUFEK, R. – MERTA, D. – ZŮBEK, A.): Průzkum a konzervace kordu z archeologického nálezu. In: Sborník konference konzervátorů a restaurátorů, Liberec 2004. Brno: Technické muzeum Brno, 120–124
- SCHAUTA, M. 2008: Die ersten Jahrhunderte christlicher Pilgerreisen im Spiegel spätantiker und frühmittelalterlicher Quellen. Frankfurt am Main – Berlin–Bern–Bruxelles – New York – Oxford–Wien.
- SCHÄFER, H. – GROSS, U. 1983: Die ehemalige Peterskirche in Vaihingen/Enz, *Forschungen und Berichte der Archäologie des Mittelalters in Baden-Württemberg* 8, 5–56.
- SCHENK, G. J. 2008: Dorthin und wieder zurück. Mittelalterliche Pilgerreisen ins Heilige Land als ritualisierte Bewegung in Raum und Zeit. In: Gengnagel, J. – Horstmann, M. – Schwedler, G. (ed.), *Prozessionen, Wallfahrten, Aufmärsche. Bewegung zwischen Religion und Politik in Europa und Asien seit dem Mittelalter*. Köln: Böhlau, 19–86.
- SCHIMMELPFENNIG, B. 1978: Die Anfänge des Heiligen Jahres von Santiago de Compostela im Mittelalter, *Journal of Medieval History* 4, 285–303.
- SCHMITT, J. C. 2002: *Revenanti. Živí a mrtví ve středověké společnosti*. Praha.
- SCHMUGGE, L. 1979: „Pilgerfahrt macht frei“. Eine These zur Bedeutung des mittelalterlichen Pilgerwesens, *Römische Quartalschrift für Christliche Altertumskunde und Kirchengeschichte* 74, 16–31.
- SCHRAMM, W. 1905: Ein Buch für jeden Brünner. Brünn.
- SCHROEDER, S. 2001: Secondary Disposal of the Dead: Cross-Cultural codes, *World Cultures* 12/1, 77–93.
- SCHRÖDER, A. 1933: Pilgerzeichen im mittleren Deutschland, besonders in der Provinz Sachsen, *Zeitschrift des Vereins für Kirchengeschichte der Provinz Sachsen und des Freistaates Anhalt* 29, 105–121.
- SCHÜTZ, J. H. 1909: *Geschichte des Rosenkranzes*. Paderborn.
- SKUTIL, J. 1955: Házení peněz do vody a vkládání peněz do hrobu, *Numismatické listy* 10, 21–25.
- SLÁDEK et al. 2008 (SLÁDEK, V. – GALETA, P. – SOSNA, D. – ČECHURA, M.): Metody terénní antropologie kosterních nálezů: hřbitov u kostela sv. Ducha ve Všerubech. In: Macháček, J. (ed.), *Počítačová podpora v archeologii 2*. Brno–Praha–Plzeň: Masarykova univerzita, 227–246.
- SLAVÍKOVÁ, A. – ZŮBEK, A. 2008: Brno (okr. Brno-město, k. ú. Město Brno). Josefská ulice, parc. č. 288, *Přehled výzkumů* 49, 305–306.
- SLEZÁKOVÁ, M. 2011: *Vampyrismus a jeho projevy na severní Moravě a ve Slezsku v 17. a 18. století*. Brno. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Historický ústav.
- SLIVKA, M. 1984: Parohová a kostená produkcia na Slovensku v období feudalizmu, *Slovenská archeológia* XXXII, 377–429.
- SLIVKA, M. 1997: Dieťa na prvej i poslednej ceste, *Hieron – religionistická ročenka* II, 71–85.
- SLIVKA, M. 1998: Stredoveký homo viator (Slovensko vo vzťahu k mezinárodným pútnym miestam), *Archaeologia historica* 23, 303–320.
- SMÍŠEK, K. 2009: Numismatické určení mincí z předstihového záchranného archeologického výzkumu společnosti Archaia o. p. s. na lokalitě Brno, ul. Rašíhova–Jakubská (A086/2007). Velké Přílepy (rukopis uložený v archivu Archaia Brno o. p. s.).
- SOMMER, P. 2001: *Začátky křesťanství v Čechách. Kapitoly z dějin raně středověké duchovní kultury*. Praha.
- SOSNA, D. 2007: Sekundární pohřební aktivity: srovnávací studie. In: Budil, I. – Zíková, T. (eds.), *Antropologické symposium V. Ústí nad Labem – Plzeň: Dryada*, 169–182.
- SÖRRIES, R. 2003: *Raum für Tote: die Geschichte der Friedhöfe von den Gräberstraßen der Römerzeit bis zur anonymen Bestattung*. Braunschweig.
- SÖRRIES, R. 2011: *Ruhe sanft: Kulturgeschichte des Friedhofs*. Darmstadt.
- SPENCER, B. 1990: *Pilgrim souvenirs and secular badges. Salisbury and South Wiltshire Museum. Medieval Catalogue, Part 2*. Salisbury.
- SPENCER, B. 1998: *Pilgrim souvenirs and secular badges*. London.
- STANNARD, D. E. 1973: Death and Dying in Puritan New England, *The American Historical Review* 78/5, 1305–1330.
- STANNARD, D. E. 1977: *The Puritan Way of Death: A Study in Religion, Culture and Social Change*. Oxford University Press.

- STARÁ, D. 1988: K českým středověkým poutním odznakům, *Časopis Národního muzea – řada historická* 157/3–4, 140–148.
- STARKIE, W. 1965: *The Road to Santiago: Pilgrims of St. James*. University of California Press.
- STEINMANN, K.-H. 2010: *Pilgerzeichen und Wallfahrtsmedaillen: Das Bestimmungsbuch*. Remshalden
- STEJSKAL, D. – ŠEJVL, J. et al. 2011: *Pohřbívání a hřbitovy*. Praha.
- STERNECK, T. 2007: „Chtějí krchov, by pak třebas na několik zámkuov zamčen byl, mocně odevříti a to mrtvé tělo sami pochovati“. Pohřby v konfesijně rozděleném prostředí na příkladu předbělohorského Brna. In: Holý, M. – Mikulec, J. (eds.), *Církev a smrt. Institucionalizace smrti v raném novověku*. *Folia historica Bohemica, supplementum I*. Praha: Historický ústav AV ČR, 79–113.
- STOKSTAD, M. 1978: *Santiago de Compostela in the age of the great pilgrimages*. University of Oklahoma Press.
- STRÁNÍK, D. 2008: Víny na kralovickém hřbitově sv. Petra a Pavla, *Vlastivědný sborník. Čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska* 18, 9–11.
- STUHLÍKOVÁ, J. 1996: Příspěvek k osídlení centra města Brna v době bronzové, *Pravěk. Nová řada* 1994/4, 155–164.
- STÜLZENBACH, A. 1998: Vampir- und Wiedergängererscheinungen aus volkskundlicher und archäologischer Sicht, *Concilium medii aevi* 1, 97–121.
- SUCHODOLSKI, S. 1998: Początki obola zmarłych w Wielkopolsce. In: Kóčka-Krenz, H. – Łosiński, W. (eds.), *Kraje słowiańskie w wiekach średnich. Profanum i sacrum*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, 496–504.
- SULITKOVÁ, L. 1998: *Městské úřední knihy z Archivu města Brna 1343–1619. Katalog. Úvodní svazek*. Brno.
- SULITKOVÁ, L. 1999: *Městské úřední knihy z Archivu města Brna 1343–1619. Katalog. I. svazek. Knihy městského hospodaření. 1. Knihy početní a) komorní počty 1467–1619*. Brno.
- SULITKOVÁ, L. 2001: *Městské úřední knihy z Archivu města Brna 1343–1619. Katalog. II. svazek. Knihy městského hospodaření. 1. Knihy početní b) radní počty 1523–1619*. Brno.
- SULITKOVÁ, L. 2004: *Vývoj městských knih v Brně ve středověku*. Praha.
- SUMPTION, J. 1975: *Pilgrimage: an image of mediaeval religion*. London.
- SUMPTION, J. 2003: *The Age of Pilgrimage: The Medieval Journey to God*. New Jersey.
- SVITÁK, Z. 1995: Několik poznámek k průběhu komunikací v regionu brněnské aglomerace do vzniku středověkého města, *Brno v minulosti a dnes* 13, 186–205.
- SVOBODA, A. 2005: *Brněnské podzemí II*. Brno.
- SVOBODA, J. A. 2003: *Paleolit a mezolit: Pohřební ritus. Panoráma biologické a sociokulturní antropologie. Modulové učební texty pro studenty antropologie a „příbuzných“ oborů* 19. Brno.
- SZABÓ, J. G. 1982–1983: *Geräte eines Gyöngyöspataer Weinbauers aus der Mittelalter*, *Agria az Egri múzeum Évkönyve* 19, 182–186.
- ŠAUROVÁ, D. 1976: Výsledky výzkumu na Slavkovsku v roce 1974, *Archaeologia historica* 1, 159–163
- ŠEBÁNEK, J. 1928a: „Doplňk k referátu o Šujanově Dějepis města Brna“, *Časopis Matice moravské LII*, 425–433 (samotný článek nemá vlastní název. J. Šebánek však o něm takto hovoří; jako o doplňku k ŠEBÁNEK 1928b).
- ŠEBÁNEK, J. 1928b: Recenze František Šujan, *Dějepis Brna. V Brně 1928*, *Časopis Matice moravské LII*, 407–412.
- ŠIKULOVÁ, V. 1968: *Kostel sv. Václava v Ostravě, Přehled výzkumů 1967*, 101–103.
- ŠLANCAROVÁ, V. 2006: *Středověké prsteny z Brna, Brno v minulosti a dnes* 19, 57–75, 557–568.
- ŠLANCAROVÁ, V. 2009: *Nálezy středověkých prstenů z jižní Moravy*, *Archaeologia historica* 33, 559–566.
- ŠOLLE, M. 1969: *Kouřim v mladší a pozdní době hradištní, Památky archeologické LX*, 1–224.
- ŠOLLE, M. 1990: *Rotunda sv. Petra a Pavla na Budči, Památky archeologické LXXXI*, 140–207.
- ŠUJAN, F. 1928a: *Dějepis Brna*. Brno.
- ŠUJAN, F. 1928b: *Petrov či Špilberk?*, *Hlídka* 45, 434–440.
- ŠULCOVÁ, V. – ZŮBEK, A. 2012: *Hrobové textilie z krypty kostela sv. Jakuba v Brně. Fórum pro konzervátory-restaurátory. Konference konzervátorů-restaurátorů Litoměřice 2012*, 35–41.
- ŠVÁBENSKÝ, M. 1993: *Osudy města Brna do roku 1243, Brno v minulosti a dnes* 11, 223–266.
- ŠVÁBENSKÝ, M. 1995: *K dějinám Brna v letech 1243–1411, Brno v minulosti a dnes* 13, 259–337.
- TAAVI et al. 2006 (TAAVI, P. – EGGLE, K. – ANTO, A. – REIN, A.): *The Formation and Location Features of Estonian Cemeteries*, *Journal of Baltic Studies* 37/3, 277–297.
- TATE, B. R. 1990: *Pilgrimages to St James of Compostella from the British Isles during the Middle Ages*. Liverpool.
- TAYLOR, L. J. 2009: *Encyclopedia of Medieval Pilgrimage*. Brill.
- TENORA, J. 1928: *K dějinám Brna v nejstarší době. Jízda biskupských komisařů 26. 6. 1293*, *Hlídka* 45, 400–405.
- TIERNEY, T. 2000: *Renaissance Fashions*. New York.
- TOMAS, J. 1999: *Od raně středověké aglomerace k právnímu městu (výbor studií)*. Litoměřice.
- TOMASI, M. 1993: *Smrt a vzkříšení, nebe a peklo. Vymysly a skutečnost*. Praha.

- TOMKOVÁ, K. 2005: Pohřební ritus na Pražském hradě a jeho předpolích ve středověku a novověku – charakteristika a vývoj. In: Tomková, K. (ed.), *Castrum Pragense* č. 7. Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, díl I.1, 159–196.
- TRAPP, M. 1888: *Brünn's kirchliche Kunst-Denkmale*. Brünn.
- ULRICH-BOCHSLER, S. 1996: *Kirchengrabungen – wichtiger Fundus für Archäologie und Anthropologie*, *Archäologie der Schweiz* 19, 162–166.
- ULRICH-BOCHSLER, S. 1997: *Anthropologische Befunde zur Stellung von Frau und Kind in Mittelalter und Neuzeit. Soziobiologische und soziokulturelle Aspekte im Lichte von Archäologie, Geschichte, Volkskunde und Medizingeschichte*. Bern.
- UNGER, J. et al. 1980: *Pohořelice-Klásterka*. Praha.
- UNGER, J. 1981: Archeologický výzkum románského kostela v Mušově, *Jižní Morava* 15, 253–254.
- UNGER, J. 1991: *Wiedertäuferfriedhöfe in Südmähren, Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich* 7, 129–132.
- UNGER, J. 1993: Přínos archeologických výzkumů k dějinám církevní architektury na jižní Moravě. *Okres Hodonín, Jižní Morava* 29, 65–84.
- UNGER, J. 1997: Hroby z 15. a 16. stol. s nádobami dnem vzhůru na jižní Moravě. In: Kubková, J. – Klápště, J. – Ježek, M. – Meduna, P. et al. (eds.), *Život v archeologii středověku*. Praha: Peres, 639–648.
- UNGER, J. 2000: Pohřební ritus městského obyvatelstva 13. až 18. století v archeologických pramenech Moravy a Slezska, *Archaeologia historica* 25, 335–356.
- UNGER, J. 2002a: Pohřbívání v 16. století, *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity*, řada C 49, 41–48.
- UNGER, J. 2002b: Pohřební ritus a zacházení s těly zemřelých v českých zemích (s analogiemi i jinde v Evropě) v 1.–16. století. *Panoráma biologické a sociokulturní antropologie. Modulové učební texty pro studenty antropologie a „příbuzných“ oborů* 9. Brno.
- UNGER, J. 2003: *Begräbnisriten vom 1. bis 18. Jahrhundert in archäologischen Quellen Mährens. Ein Überblick*. In: Kühnreiter, K. – Kühnreiter, T. (eds.), *Beiträge zur historischen Archäologie. Festschrift für Sabine Felgenhauer-Schmiedt zum 60. Geburtstag. Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich, Beiheft 6*. Wien: ÖGM, 189–203.
- UNGER, J. 2006a: Pohřební ritus 1. až 20. století v Evropě z antropologicko-archeologické perspektivy. *Panoráma biologické a sociokulturní antropologie. Modulové učební texty pro studenty antropologie a „příbuzných“ oborů* 25. Brno.
- UNGER, J. 2006b: Zvláštnosti v pohřbech jinověrců za reformace a protireformace v Čechách a na Moravě. In: Zábajník, J. (ed.), *Aevum Medium. Zborník na počesť Jozefa Hošša*. Bratislava: Univerzita Komenského, 129–131.
- UNGER, J. 2007: Pohřební ritus a proměny chápání cesty dítěte na druhý svět v prvním a druhém tisíciletí, *Študijné zvesti Archeologického ústavu Slovenskej akademie vied* 42, 211–220.
- UNGER, J. 2011a: Odras christianizace Moravy v archeologických pramenech. In: Hanuš, J. et al., *Christianizace českých zemí ve stredoevropské perspektivě*. Brno: Matice moravská, 19–71.
- UNGER, J. 2011b: Přezky s kruhovým rámečkem jako součást mužského oděvu ve středověku, *Archeologické rozhledy* LXIII, 674–679.
- UNGER, J. – PROCHÁZKA, R. 1995: Počátky katedrály sv. Petra a Pavla v Brně ve světle archeologických výzkumů roku 1991–1992, *Brno v minulosti a dnes* 13, 90–111.
- URBAN, M. 1998: *Prostory smrti: nástin vývoje hřbitovů zemí českých*. Sokolov.
- URBÁNKOVÁ, K. – WIHODOVÁ, V. 2008: *Brněnské berní rejstříky z přelomu 14. a 15. století*. Brno.
- URE, J. 2006: *Pilgrimages: The Great Adventure of the Middle Ages*. New York.
- VALLAŠEK, A. 1967: Zistovací archeologický výzkum v areáli kostola v Starej Haliči, *Monumentorum Tutela* 4, 387–418.
- VECELLIO, C. 1977: *Vecellio's Renaissance costume book: All 500 woodcut illustrations from the famous sixteenth-century compendium of world costume*. New York.
- VELÍMSKÝ, T. 1991: *Město na louce. Archeologický výzkum na Mariánské louce v Děčíně 1984–1989*. Děčín.
- VELÍMSKÝ, T. 1998: K nálezům středověkých poutních odznaků v českých zemích, *Archaeologia historica* 23, 435–455.
- VELÍMSKÝ, T. 2006: *Reflection of Pilgrimages in the Material Culture of the Czech Middle Ages*. In: Doležal, D. – Kühne, H. (eds.), *Wallfahrten in der europäischen Kultur. Pilgrimage in European Culture. Europäische Wallfahrtstudien 1*. Frankfurt am Main, 253–270.
- VERMOUZEK, R. 1974: *Brněnské brány*, *Časopis Matice moravské* XCIII, 341–360.
- VERMOUZEK, R. 1983: *Brno – křižovatka starých cest*. In: Zřídka Veselý, F. – Peša, V. (eds.), *Brno mezi městy střední Evropy*. Brno: Archiv města Brna, 186–190.
- VIČAR, O. 1965: *Místopis Brna v polovici 14. století (Prostor uvnitř městských hradeb)*, *Brno v minulosti a dnes* 7, 242–283.
- VIČAR, O. 1966: *Místopis Brna v polovici 14. století (Předměstí)*, *Brno v minulosti a dnes* 8, 226–273.
- VIČAR, O. 1968: *Nejstarší městská měření v českých zemích*, *Dějiny věd a techniky* 1, 69–88.
- VIČAR, O. 1969: *Středověké městské parcelace*, *Zprávy památkové péče* 29, 35–38.

- VIČAR, O. 1975: Několik topografických poznámek k jízdě velehradského opata v Brně roku 1293, *Časopis Matice moravské* XCIV, 284–288.
- VODIČKA, J. 1965: Přehled vývoje farních a matričních obvodů v Brně, *Brno v minulosti a dnes* 7, 193–217.
- VOVELLE, G. – VOVELLE, M. 1970: *La Vision de la mort et de l'au-delà en Provence d'après les autels des ames du purgatoire (XVe au XXe siècles)*. Paris.
- VOVELLE, M. 1976: Les attitudes devant la mort: Problemes de méthode, approches et lectures différentes, *Annales ESC* 31/1, 120–132.
- VOVELLE, M. 1982: Encore la mort: un peu plus qu'une mode?, *Annales ESC* 37/2, 276–287.
- VOVELLE, M. 1983: *La mort et l'Occident de 1300 à nos jours*. Paris.
- WACHOWSKI, K. 2005: Średniowieczne pielgrzymki mieszkańców Śląska, *Archeologia Polski* 50, 103–128.
- WACHOWSKI, K. ed. 2010: *Średniowieczne i nowożytnie nekropole Wrocławia*. Wratislavia antiqua 12. Wrocław.
- WARD et al. 1987 (WARD, A. – CHERRY, J. – GERE, C. – CARTLIDGE, B.): *Der Ring im Wandel der Zeit*. Erlangen.
- WÁGNER, E. – DROBNÁ, Z. – DURDÍK, J. 1956: *Kroje, zbroj a zbraně doby předhusitské a husitské. 1350–1450*. Praha.
- WEBB, D. 2000: *Pilgrimage in Medieval England*. New York.
- WEBB, D. 2001: *Pilgrims and Pilgrimage in the Medieval West*. New York.
- WEBB, D. 2002: *Medieval European Pilgrimage, c. 700 – c. 1500*. New York.
- WEIDITZ, CH. 1994: *Authentic everyday dress of the Renaissance: all 154 plates from the „Trachtenbuch“*. New York.
- WEISS, H. 2012: *Das Kostüm vom 14ten bis zum 16ten Jahrhundert*. Paderborn.
- WHALEN, B. E. ed. 2011: *Pilgrimage in the Middle Ages*. Toronto.
- WHALEY, J. ed. 1981: *Mirrors of Mortality. Studies in the Social History of Death*. London.
- WILDING, C. S. – BEAUMONT, A. R. – LATCHFORD, J. W. 1999: Are *Pecten maximus* and *Pecten jacobaeus* different species?, *Journal of the Marine Biological Association of the UK* 75/5, 949–952.
- WILKINS, E. 1969: *The Rose – Garden Games – The Symbolic Background to the European Prayer – Beads*. London.
- WILLIAMS, J. – STONES, A. eds. 1992: *The Codex Calixtinus and the Shrine of St. James*. Jakobus-Studien 3. Tübingen.
- WINSTON-ALLEN, A. 1997: *Stories of the Rose. The Making of Rosary in Middle Ages*. Pennsylvania State University Press.
- WINTER, Z. 1892: *Kulturní obraz českých měst I, II*. Praha.
- WINTER, Z. 1893: *Dějiny kroje v zemích českých: Od počátku století XV. až po dobu bělohorské bitvy*. Praha.
- WITTSTOCK, J. 1982: *Pilgerzeichen und andere Wallfahrtsdevotionalien in Norddeutschland*. In: *Aus dem Alltag der mittelalterlichen Stadt*, Katalog Bremen. Bremen: Das Landesmuseum, 193–200.
- WITTSTOCK, J. 1984: *Pilgerzeichen in Lübeck – Alte und neue Funde*, Lübecker Schriften zur Archäologie und Kunstgeschichte 8, 15–21.
- WITTSTOCK, J. 1998: *Der Bremer Pilgerzeichen-Fund*. In: Herbers, K. – Pötzel, R. (eds.), *Der Jakobus-Kult in „Kunst“ und „Literatur“*, Jakobus-Studien 9. Tübingen, 85–107.
- WOLLGAST, S. 1992: *Zum Tod im späten Mittelalter und in der frühen Neuzeit*. Berlin.
- WOLLMAN, F. 1920: *Vampyrické pověsti z oblasti středoevropské*, *Národopisný věstník československý* 14/1, 2, 1–16, 1–57.
- WOLLMAN, F. 1921: *Vampyrické pověsti z oblasti středoevropské*, *Národopisný věstník československý* 15, 1–58.
- WOLLMAN, F. 1923: *Vampyrické pověsti z oblasti středoevropské*, *Národopisný věstník československý* 16, 80–96, 113–149.
- WOLLMAN, F. 1925: *Vampyrické pověsti z oblasti středoevropské*, *Národopisný věstník československý* 18, 133–169.
- WOLNY, G. 1856: *Kirchliche Topographie von Mähren meist nach Urkunden und Handschriften, Abtheilung 2: Brüner Diöcese, Band 1*. Brünn.
- WORPOLE, K. 2003: *Last Landscapes: The Architecture of the Cemetery in the West*. London.
- WYRWA, A. M. 2009: *Święty Jakub Apostoł. Malakologiczne i historyczne ślady peregrynacji z ziem polskich do Santiago de Compostela*. Lednica–Poznań.
- YEOMAN, P. 1999: *Pilgrimage in medieval Scotland*. London.
- ZAPLETALOVÁ, D. 2006: *Staré Brno a brněnská předlokační aglomerace*, *Archeologické rozhledy* LVIII, 758–771.
- ZAPLETALOVÁ, D. 2009: *Starobrněnské pravobřežní Svratky v raném středověku*. In: Dresler, P. – Měřínský, Z. (eds.), *Archeologie doby hradištní v České a Slovenské republice*. *Archaeologia mediaevalis Moravica et Silesiana. Supplementum* 2. Brno: Masarykova univerzita, 192–210.
- ZAPLETALOVÁ, D. – PEŠKA, M. 2005: *Nové poznatky ke starobrněnskému kostelu sv. Prokopa a jeho okolí. Příspěvek k historické topografii Starého Brna*, *Brno v minulosti a dnes* 18, 529–555, 674–686.
- ZATLOUKAL, P. 2006: *Brněnská architektura 1815–1915. Průvodce*. Brno.
- ZAWADZKA-ANTOSIK, B. 1973: *Pochówki dzieci w naczyniach glinianych*, *Wiadomości Archeologiczne* 38, 365–369.

- ZÍBRT, Č. 1892: Dějiny kroje v zemích českých od dob nejstarších až po války husitské. Praha.
- ZUBER, R. 1987: Osudy moravské církve v 18. století. Praha.
- ZŮBEK, A. 2002: Středověké přezky v brněnských nálezech, Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity M 7, 123–153.
- ZŮBEK, A. 2003: Brno. Běhounská (havárie vody). Nálezová zpráva č. 50/03 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ZŮBEK, A. 2004a: Brno – blok 40 (Sanace brněnského podzemí). Nálezová zpráva č. 21/04 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ZŮBEK, A. 2004b: Brno – blok 49 (Sanace brněnského podzemí). Nálezová zpráva č. 15/04 uložená v archivu společnosti Archaia Brno o. p. s.
- ZŮBEK, A. 2013: Nález svatojakubské mušle ze středověkého hřbitova při kostele sv. Jakuba v Brně, Archeologické rozhledy LXV, 401–404.
- ŽIVNÝ, M. 2004: Mince v hrobech jako odraz sociální a duchovní kultury na Moravě v 11. a 12. století. Brno. Rigorózní práce. Masarykova univerzita. Přírodověcká fakulta. Ústav antropologie.
- ŽIVNÝ, M. 2005: Pohřební ritus na Moravě v 11.–15. století ve střeoevropském kontextu Brno. Disertační práce. Masarykova univerzita. Přírodověcká fakulta. Ústav antropologie.
- ŽIVNÝ, M. 2010: Antropologické zpracování lidských kosterních pozůstatků ze hřbitova u kostela sv. Jakuba v Brně. Výsledky paleodemografické a osteometrické analýzy. Brno.
- ŽIVNÝ, M. 2011: Katalog antropologicky zkoumaných kosterních pozůstatků ze hřbitova u kostela sv. Jakuba v Brně. Brno.

WACHOWSKI, K. 2005: Středověké pohřby v Brně. Archeologické rozhledy LXV, 401–404.

WARD, A. – CHURCH, J. 1987: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WEBB, D. 2001: Burial and Burial Sites in the Medieval West. *Journal of Medieval Archaeology* 1, 1–12.

WEBB, D. 2003: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 3, 1–12.

WEBB, D. 2005: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 5, 1–12.

WEBB, D. 2007: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 7, 1–12.

WEBB, D. 2009: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 9, 1–12.

WEBB, D. 2011: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 11, 1–12.

WEBB, D. 2013: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 13, 1–12.

WEBB, D. 2015: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 15, 1–12.

WEBB, D. 2017: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 17, 1–12.

WEBB, D. 2019: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 19, 1–12.

WEBB, D. 2021: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 21, 1–12.

WEBB, D. 2023: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 23, 1–12.

WEBB, D. 2025: Medieval Burial Sites in the West. *Journal of Medieval Archaeology* 25, 1–12.

WILKINS, J. 1987: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 1989: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 1991: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 1993: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 1995: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 1997: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 1999: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2001: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2003: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2005: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2007: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2009: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2011: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2013: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2015: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2017: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2019: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2021: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2023: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.

WILKINS, J. 2025: The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York. In: *The Archaeology of the Medieval Burial Ground at St. James' Church, York*, ed. J. Church, pp. 1–12. York: The Archaeological Society of York.